

Láska v Provinci

BRIDGET ASHEROVÁ

Láska
v Provinci

Láska v Provinci

BRIDGET ASHEROVÁ

Original title:
Bridget Asher: The Provence Cure for the Brokenhearted

Copyright © 2011 by Bridget Asher
Reading group guide copyright © 2011 by Random House, Inc.

This translation published by arrangement with Bantam Books,
an imprint of The Random House Publishing Group,
a division of Random House, Inc.

Czech edition © Fortuna Libri, Praha 2013
Translation © Pavla & Matouš Iblovi, 2013

Vydalo nakladatelství Fortuna Libri v edici Fortuna Litera

www.fortunalibri.cz

Odpovědný redaktor Ivo Železný
První vydání

Tato kniha je fikce. Jména, postavy, místa a události jsou buď
výsledkem autorovy fantazie, anebo jsou použity fiktivně,
a proto jakákoli podobnost se skutečnými živými či mrtvými
osobami, obchodními společnostmi, událostmi či místy
je čistě náhodná.

Všechna práva vyhrazena

Žádná část této publikace nesmí být reprodukována, ukládána
do informačních systémů nebo rozšiřována jakýmkoli způsobem,
ať už elektronicky, mechanicky, fotografickou cestou nebo jinými
prostředky bez souhlasu majitele práv.

ISBN 978-80-7321-732-7

Tento román je věnován čtenáři.

Pro tuto jedinečnou chvíli se totiž stává jedním z nás dvou.

Na tomto místě se sluší říct: Zármutek je příběh lásky vyprávěný pozpátku.

Možná ale, že to tak vůbec není. Snad bych se měla vyjádřit exaktněji. Láska a její ztráta se počítají ve stejných jednotkách. Že by na takovouto definici přišel nějaký romantický fyzik?

Možná ale, že bych to měla popsat takto: Představte si skleněnou kouli s padajícím sněhem uvnitř. Teď si tam ještě přimyslete malinký sněhem zapadaný domeček. V malém domku si představte ženu, která sedí na kraji svého lůžka a třese onou skleněnou koulí s padajícím sněhem, a teď uvnitř této skleněné koule je další sněhem zapadaný malinký domeček s ženou uvnitř. Tentokrát však žena stojí v kuchyni a potřásá jinou skleněnou koulí a uvnitř této skleněné koule s padajícím sněhem...

Každý upřímně vyprávěný příběh o lásce v sobě skrývá ještě nějakou jinou lásku.

DÍL PRVNÍ

Od chvíle, kdy Henry zemřel, jsem neustále něco ztrácela. Ztrácela jsem klíče, sluneční brýle, šekové knížky. Ztratila jsem i vařečku, ale tu jsem pak našla v chladničce spolu s pytlíkem nastrouhaného sýra.

Ztratila jsem i poznámku, kterou jsem napsala pro Abbotovu učitelku ve třetí třídě, v níž jsem jí vysvětlovala, jak se mi podařilo někam zašantročit jeho domácí úkol.

Ztrácela jsem víčka od zubní pasty a sklenic s džemem. Odkládala jsem je nezakryté a vysušované vzduchem. Ztrácela jsem kartáče na vlasy a také boty – nikoli jen jednu, ale celý pár.

Zapomínala jsem bundy v restauracích, kabelky pod sedadlem v kině, klíče u pokladny v samoobsluze – posléze jsem seděla celá dezorientovaná v autě a pokoušela se přijít na to, co je špatně, a pak se plahočila zpátky do obchodu, kde slečna v pokladně na mě už z dálky zvonila klíči nad hlavou.

Volali mi lidé, kteří byli natolik laskaví, že mi věci vraceli. A když se stalo, že mi věci chyběly – byly zkrátka *fuč* – pokoušela jsem se jít po svých stopách, až jsem se dokonale ztratila. Jak jsem se jen ocitla v téhle samoobsluze? Proč jsem se vrátila do toho lahůdkářství?

Ztratila jsem spojení s přáteli. Měli malé děti, obhajovali dizertační práce, pořádali výstavy, oslavy a grilování na zahradách...

Ze všeho nejvíc jsem ztrácela celkový pojem o čase. Všude kolem mě – děti ze sousedství i na zastávce, kde Abbot nastupoval na autobus, ale také v jeho třídě a v týmu, kde hrál – nepřestávaly růst. A Abbot rostl také. S čímž se vyrovnat bylo nejtěžší.

Také jsem ztratila schopnost vnímat čas i v malém měřítku – pozdní rána či brzké večery. Čas od času se mi stávalo, že jsem vzhlédla a venku byla již tma, jako by někdo otočil vypínačem. Skutečnost byla taková, že život pádíl dál beze mě. Uvědomění si toho stavu mě však vždy zaskočilo, dokonce i po dvou letech – ačkoli v tomto ohledu se z toho u mě stal zvyk, zkrátka nevyhnutelná skutečnost. Svět pádíl dál beze mě.

Nemělo mě tudíž překvapit, že v den svatby mé sestry jsme s Abbotem měli zpoždění na dopolední setkání družiček. Celé ráno jsme totiž strávili hraním se zelenými a červenými kartami slovní hry Apples to Apples, která byla přerušována telefonáty z naší cukrárny.

„Jude... Jude, zadrž na chvílku. Říkáš *pět set* citronových kousků?“ To mě zvedlo z pohovky, na níž seděl Abbot a pojídal to dopoledne už třetí zmraženou ovocnou dřev – tu vám dodají v balíčku jako jasně barevné plastické trubičky, které musíte rozstříhnout. Po té zmrzlině ale někdy začnete kašlat. Dokonce

i tento detail je pro mě bolestný – své stravovací návyky jsme s Abbotem zredukovali na požívání zmražených ovocných šťáv v plastickém obalu. „Kdepak, vím to jistě,“ pokračovala jsem v telefonátu. „To bych tu objednávku zapsala. Nebo aspoň... Do háje. Je to nejspíš moje chyba. Chceš, abych se tam zastavila?“

Henry nebyl jen mým manželem, ale také společníkem v obchodě. Vyrůstala jsem při připravování chutných cukrářských výrobků a o pokrmech jsem uvažovala jako o svého druhu umění. Henry mě však přesvědčil, že jídlo je i láska. Setkali jsme se už na cukrářské škole a nedlouho po Abbotově narození jsme začali s dalším zrozením lásky – s naší cukrárnou.

Jude s námi pracovala od samého počátku. Byla to svobodná matka – drobná, trochu hubatá, s nakrátko ostříhanými obarvenými blond vlasy a s obličejem ve tvaru srdce – taková zvláštní kombinace půvabu a značné odolnosti. Byla naším prvním zaměstnancem a měla přirozený talent – s velkým smyslem pro to, jak by naše výrobky měly vypadat a jak je nabízet zákazníkům. Po Henryho smrti povýšila. Henry byl totiž tím, kdo řídil obchodní stránku podniku, a jsem si celkem jistá, že bych o obchod bývala přišla, kdybych neměla Jude. Z Jude se stala hybná síla – takový můj kormidelník. Dokázala, že obchod běžel dál.

Už už jsem ujistila Jude, že za půl hodiny budu v obchodě, když Abbot zvedl ruku a zatahal mě za rukáv. Významně ukázal na hodinky, jež nosil a které měly tvar baseballového míče. Nejspíš za to mohla má obrácenost do sebe – Abbot trval na tom, že si bude čas hlídat sám.

Když jsem si uvědomila, že je už po poledni, stačila jsem jenom zakřičet do telefonu: „Ta svatba! Promiň! Musím utíkat!“ a zavěsila jsem.

Abbot s očima navrch hlavy povídá: „Teta Elysius se zblázní!“ Pak se sehnul, aby si podrbal komáří štípnutí na kotníku. Měl na sobě krátké bílé sportovní ponožky a jeho kotník vyhlížel, jako by byl opálený při golfu, ale ve skutečnosti byl zkrátka špinavý.

„Nezblázní se, když si pospíšíme!“ oponovala jsem mu. „Vezmi s sebou zinkovou tinkturu, aby ses při obřadu nedrbal.“

Jako šílenci jsme začali běhat po našem přízemním domě se třemi ložnicemi. Jednu lodičku na vysokém podpatku jsem našla v komoře a druhou v Abbotově ložnici ve velké krabici s kostkami lega. Abbot zápasil s půjčeným smokingem a s malými manžetovými knoflíčky na košili. Zároveň se sháněl po červené připínací vázance a šerpě – již dříve si vybral červenou barvu, protože tu měl na naší svatbě Henry. Nebyla jsem si vůbec jistá, že mu to prospěje, ale nehodlala jsem na to upozorňovat.

Spěšně jsem se nalíčila, natáhla si přes hlavu šaty družičky a pocítila jsem vděčnost, že to není ten obvyklý příšerný model, který se při takových příležitostech nosí – má sestra má totiž vybraný vkus a tohle byly nejdražší šaty, jaké jsem kdy měla na sobě, mé svatební nevyjímaje.

Když jsem zdvořile odmítla roli Elysiiny první vdané družičky – nebo abych byla žel přesná, neměla to být první *ovdovělá* družička? –, tak se sestře viditelně ulevilo. Věděla totiž, že bych takovou roli bezpochyby nezvládla. V příštím okamžiku už zavolala své někdejší spolužačce z vysoké školy, která získala titul v oboru marketingu, a já byla šťastně odkázána do role obyčejné družičky. Abbot byl veden na seznamu jako ten, kdo nese snubní prstýnky, a abych byla upřímná, vlastně jsem se necítila ani na roli matky nosiče prstýnků. Také jsem se na poslední chvíli minulého večera omluvila, abych se nemusela zúčastnit

nácviku obřadu během večeře a dnešní kolektivní návštěvy salonu krásy a kadeřnictví. Pokud vám zemřel manžel, máte možnost prohlásit: „Já bych to nezvládla. Je mi to moc lito.“ A pokud váš manžel zemřel při dopravní nehodě jako ten můj, máte možnost říct: „Dnes zkrátka nemohu řídit.“ Pak můžete prostě zavrtět hlavou a zašeptat: „Promiňte.“ Lidé vás okamžitě omluví, jako by to bylo to nejmenší, co pro vás mohou udělat. A nejspíš to tak i je.

Nicméně tohle mou sestru unavovalo. Musela jsem jí slíbit, že budu u ní v domě dvě hodiny před svatbou. Existoval přísně určený program, jenž jsme museli dodržet, včetně pití mimózy – šampaňského s pomerančovou šťávou, a to se všemi ostatními družičkami, při němž každá z nás měla pronést důvěrný přípitek nevěstě. Elysius má ráda, když se svět otáčí tak, jak si to ona přeje. Nemohla jsem ji za to odsuzovat – bolestně jsem si uvědomovala, jak sobecky se ve svém zármutku chovám. Můj tehdy osmiletý syn ztratil tátu. Henryho rodiče přišli o syna. A Henry sám přišel o život. Jaké právo jsem měla vymlouvat se na Henryho smrt – celou tu dobu a znovu a znovu –, abych se mohla věcem vyhýbat?

„Můžu si s sebou vzít šnorchl?“ volal na mě Abbot přes halu.

„Sbal si tašku na přespání a vezmi, co budeš potřebovat do vody,“ zavolala jsem na něj, zatímco jsem svoje věci ve spěchu strkala do kufříku. Má sestra bydlí jen dvacet minut jízdy od města – cesta od nás z Tallahassee na venkov do Capps trvá chvilíčku –, ale přála si, aby členové rodiny u nich přespali. Byla to pro ni příležitost získat máminu i mou pozornost a užít si ji tak dlouho, jak to jen půjde – oživit silné pouto, které jsme my tři kdysi sdílely. „Můžeš se ráno potápnět s dědou.“

Abbot vyběhl ze svého pokoje, sklouzl se halou až k mým dveřím, na sobě měl stále ještě sportovní ponožky, v jedné ruce držel šerpu a v druhé vázanku na připnutí. „Nedokážu donutit tyhle věci, aby držely, jak mají!“ stěžoval si. Tuhý límeček měl zdvižený až na tváře a připomínal hraběte Drákulu v přestrojení pro Halloween.

„Nedělej si s tím hlavu. Jen to všechno vezmi s sebou.“ Samotné mi dělalo potíže připnout si šňůru perel, kterou mi pro tu příležitost půjčila máma. „Budou tam dámy, celé nervózní a nebudou mít co na práci. Ty ti to upraví.“

„A kde budeš ty?“ zeptal se s nepatrnou úzkostí v hlase. Od Henryho smrti si Abbot dělal se vším přehnané starosti. Začalo to tím, že si třel horečně dlaně o sebe, z čehož se u něj vyvinul nový tik – trochu posedlost, jako by předváděl zuřivé mytí rukou. Vyvinula se u něj mysofobie. Navštívili jsme dětského psychologa, ale nepomohlo to. Dělával to, když jej něco znepokojilo, a také když si všiml, že se trápím. Pokoušela jsem se nedávat to před ním najevo, ale ukázalo se, že předstírání veselosti mi moc dobře nejde, takže moje hraná veselost ho znervózňovala ještě víc, než když jsem se trápila – takový začarovaný kruh. Teď, když tady nebyl jeho táta, cítil se snad zranitelnější? Já tedy ano.

„S ostatními družičkami se budu věnovat tomu, co máme za úkol při svatbě dělat,“ uklidňovala jsem ho. Právě v tom okamžiku jsem si vzpomněla, že se ode mě čeká, že slova pro přípitek si předem připravím. Napsala jsem si je už dřív na ubrousek v kuchyni a samozřejmě jsem ubrousek ztratila, a teď jsem si nemohla vzpomenout na nic z toho, co jsem si napsala. „Co hezkého bych měla říct o tetě Elysií? Předpokládá se, že přijdu s něčím při přípitku.“

„Teta má hodně bílý zuby a kupuje bezvadný dárky,“ konstatoval Abbot.

„Takže půvab a velkorysost,“ shrnula jsem to. „S tím bych mohla vystačit. Všechno tam bude fajn. Budeme se dobře bavit!“

Vzhlédl ke mně a zjišťoval, jestli to myslím upřímně, a to podobně, jako by se mohl právník podívat na svého klienta, aby zjistil, v čem skutečně jede. Na takový zkoumavý pohled jsem byla zvyklá. Máma, sestra, mí přátelé a sousedé, dokonce i zákazníci naší cukrárny se mě ptali, jak se mám, ale ve skutečnosti se pokoušeli zjistit, co se doopravdy skrývá za mou odpověď. Věděla jsem, že bych se měla posunout dál, že bych měla víc pracovat, líp jíst, cvičit, randit. Kdykoli jsem se vydala z domu, musela jsem se připravit na to, že mě přepadne někdo známý, kdo to se mnou myslí dobře a je připraven projevit lítost a povzbuzující postoj, klást otázky a udílet rady. Měla jsem nacvičené: „Ne, opravdu jsem v pohodě. Zvládneme to s Abbotem skvěle!“

Také jsem nesnášela, že musím odrážet všechny projevy lítosti před Abbotem. Přála jsem si být k němu upřímná a zároveň jsem ho chtěla chránit. Samozřejmě se mi zrovna teď nedařilo být upřímná. Vždyť to byla první svatba, jíž jsem se měla zúčastnit od Henryho smrti. Na svatbách jsem vždycky měla nutkání plakat, a to dokonce i na svatbách lidí, které jsem ani dobře neznala, dokonce i během svateb, které se odehrávaly v televizi. Teď jsem se bála své reakce. Když jsem dokázala brečet při svatbách v televizních reklamách, jak budu vyvádět při téhle?

Nedokázala jsem se na Abbota podívat. Kdybych to udělala, poznal by, že předstírám. Prý *budeme se dobře bavit*? Doufala jsem jen, že to přežiju.

Přešla jsem k zrcadlu sahajícímu až k podlaze, které Henry připevnil na zadní stranu dveří od šatny v mé ložnici. Henry byl všudypřítomný, ale když se mi taková vzpomínka vybavila – zrcadlo se překlátilo, když ho instaloval, a málem v polovině prasklo – snažila jsem se u ní neprodlévat. Udělat to znamenalo projevit slabost. Věděla jsem, že musím upřít pozornost na nějaký drobný úkol, který zvládnou. Teď jsem se snažila – poslední zoufalý pokus – si pomocí odrazu v zrcadle nasadit perlový náhrdelník.

„Mám radši, když se nelíčíš,“ prohlásil Abbot.

Nezbývalo mi, než nechat šňůru sklouznout a zachytit ji stočenou v dlani. Cožpak si mohl pamatovat, že kdysi zaslechl od svého táty tutéž poznámku? Henry říkal, že má moc rád, když mám *nahatý* obličej, a občas ještě zašeptal – *právě tak jako všechno ostatní*. Teď jsem vypadala mnohem starší než před dvěma lety. Napadlo mě slovní spojení *zdrčená žalem* – jako by vás zármutek mohl doslova zdrtit a zanechat nesmazatelné stopy. Otočila jsem se k Abbotovi. „Pojď ke mně,“ vyzvala jsem ho. „Ať si tě prohlédnu.“

Odložila jsem perlový náhrdelník na stůl, ohnula mu límeček košile, uhladila vlasy a položila mu ruce na kostnatá ramínka. Prohlížela jsem si syna – modré oči s tmavými řasami, jako měl jeho táta. Také měl Henryho snědou pleť a zdravou barvu tváří, přestože byl ještě malý hoch. Líbila se mi jeho okrouhlá vystupující brada a dva přehnaně velké řezáky dospělého – tak zvláště zasazené do dosud drobných úst. „Vypadáš tak hezky,“ ujistila jsem ho, „jako milionový kluk.“

„Jako kluk co nese milionový prstýnky?“

„Právě tak,“ řekla jsem.

Zaparkovali jsme s Abbotem na konci štěrkové cesty vinoucí se k sestřinu domu, když jsme se konečně propletli kolem spousty dodávek – lidí co zajišťovali pohoštění, květinovou výzdobu a ozvučení slavnosti. Cesta pokračovala podél bazénu a antukového tenisového kurtu a vytrácela se v trávě mezi nově postaveným ateliérem a starou stodolou.

Elysus se vdávala za milého a nesmělého umělce jménem Daniel Welding, známého po celých Státech. Přestože zde se sestrou žili již osm let, vždy mě zaskočila velkolepost místa, jež ona nazývala domovem – a výhled, který bral člověku dech ještě o trochu víc samotný dům. Samotná svatba se měla konat na svažitém trávníku, po němž jsme nyní s Abbotem mašírovali do kopce, co nejrychleji to šlo. Trávník lemovaly řady židlí propojených tylovým závojem. Manželé si měli přísahat věrnost vedle vodotrysku inspirovaného japonskou zahradní architekturou pod svatebním mřížovím s vetkanými květinami. Také zřídili taneční parket pod velikánským bílým stanem, jehož podpěry vybíhaly do třech výrazných špiček.

Abbot měl své věci nastrkané do plátěné tašky, kterou dostal zdarma v místní knihovně. Koutkem oka jsem zahlédla, že tam má nacpanou šerpu a vázanku na patentní připnutí na košili spolu s věcmi na potápění – nátrubek šnorchlu, brýle a ploutve, což byly všechno dárky, které dostal od mého otce. Já se snažila táhnout za sebou kufřík na kolečkách, což připomínalo zápas se starým neposlušným psíkem.

Pospíchali jsme k ateliéru, abychom tam odložili svá zavazadla, ale dveře byly zamčené. Abbot přiložil dlaně hřbetem na sklo dveří a nahlížel dovnitř. Daniel pracoval na velkých plát-

nech a jeho samostatně stojící ateliér měl vysoký strop a byl vybaven malířským stojanem zasunovatelným do podlahy. Takto nemusel balancovat na štaflích, aby dosáhl na horní část plátna. V podkrovní části ateliéru měl Daniel pohovku, kterou bylo možné rozložit na dvoulůžko, kde občas přes den odpočíval a kde jsme s Abbotem měli té noci spát. Danielovy věci se prodávaly mimořádně dobře, což byl důvod, že si mohl dovolit jak dům s dvěma příjezdovými cestami, tak svažité trávník nebo zasunovatelný stojan na plátna.

„On je vevnitř,“ oznamoval Abbot.

„To není možné, dneska se žení.“

Abbot zaklepal a Daniel se objevil za sklem dveří, které pak otevřel dokořán. Měl široká ramena, vždy byl opálený a měl stříbrošedé vlasy. Pravidelný nos měl trochu zahnutý a pro jeho obličej poněkud příliš rozměrný – pro tvář elegantního muže. Sundal si brýle, přitlačil bradu na prsa, až se mu pokožka složila do záhybů připomínajících malý akordeon, a zadíval se na mě – na mě poněkud pomačkané, ale půvabné šaty – a na Abbota v jeho dosud patřičně nezkrášeném smokingu. Na tváři se mu usadil široký úsměv. „To jsem tak rád, že jste tady! Jak ti jde nadhazování, Abbote?“ Přitáhl si Abbota k sobě a pevně ho objal. Přesně to Abbot potřeboval – medvědí objetí a projev náklonnosti od otcovsky se chovajících mužských. V letmých polibcích na čelo jsem nebyla vůbec špatná, ale poznala jsem jasně, jak je Abbot šťastný, když ho Daniel zdvihl do výšky. Na tváři měl teď takový trochu bláhový výraz. I mě Daniel objal. Voněl při tom samými luxusními vůněmi – gelem na vlasy a zřejmě dovozovým mýdlem.

„To máš dovoleno být tady?“ divila jsem se. „Jsi oblečený, jako bys z té svatební slávy utekl.“

Abbot se protáhl kolem Daniela a vešel do ateliéru s výrazem jisté úcty, jak to bylo u něj obvyklé. Měl moc rád úzké schody do podkrovní, přístroj na přípravu espressa, obnažené trámy v interiéru a také samozřejmě obrovská plátna v různém stupni rozpracování opřené o stěny.

„Něco mě napadlo, tak jsem sem nepozorovaně zaskočil,“ přiznával Daniel. „Uklidňuje mě, když se sem podívám.“

„Neměl bys mít boty?“ zeptal se Abbot.

„Máš pravdu.“ Ukázal na boty ležící jen pár stop ode dveří. „Podívej, když si zamažu šaty barvou, to je jedna věc, ale tyhle boty jsou ručně šité. Jeden švec na poušti mi řekl, abych si stoupl bosý do prachu a z toho otisku mi udělal speciální boty jen pro mě.“ Tohle byl přesně ten druh příhod, které on a Elysus zažívali – příštipkář někde v poušti odměřující bosá chodidla v prachu.

Abbot se rozběhl k botám, ale nedotkl se jich. Věděla jsem, že se mu chtělo, ale boty šlapou po zemi a ta je zaneřáděná bakteriemi. Musel by si okamžitě vydrhnout ruce v koupelně. Pouhé gesto naznačeného mytí rukou by nestačilo. „Kde je Charlotta?“ vyzvídal Abbot, když se vrátil, aby si prohlédl obrazy. Charlotta je Danielova dcera z prvního manželství. Daniel měl za sebou nepříjemný rozvod a ohavnou bitvu o její poručnictví a zapřísáhl se, že se už neožení – ne snad že by přestal věřit na lásku, ale spíše že mu jedno manželství stačilo. Nicméně několik měsíců po Henryho smrti změnil názor. Bylo v tom přirozeně možné najít souvztažnost – co by člověka mohlo spíš přimět ke stmelení láskyplného vztahu než připomenutí, jak je lidský život křehký?

„Je nahoře v domě,“ sděloval a pak se obrátil ke mně a dodal: „pokouší se létat tak nízko, aby unikla z obrazovky radaru.“

„Jak si vede?“ zeptala jsem se. Charlottě bylo šestnáct a právě procházela fází pankaačky, což Elysii zneklidňovalo, přestože *punk* už vyšel z módy. Teď už měli mladí pro podobné hnutí jiný název.

„Učí se na přijímačky na vysokou, ale nevím, zdá se mi trochu... nevrhá. Zkrátka mi dělá obavy. Jsem její táta. Mám o ni starost. Vždyť víš, co tím chci říct.“ Podíval se na mě spiklenecky. Měl na mysli, že dokážu pochopit rodičovství ze samé podstaty tak, jak to Elysia nedokáže. Což bylo něco, co by nikdy nepřiznal, s výjimkou takového nepříjemného náznaku.

„Co má na tomhle být?“ zeptal se Abbot. Všechny obrazy byly abstraktní, dá se říct chaotické, ale Abbot teď stál před jedním obzvláště bouřlivým, vytvořeným silnými výraznými čarami a působícím zoufale a temně. Zdálo se, jako by v samotném obraze byl někde lapen pták – pták, který se chtěl osvobodit.

Daniel pohlédl na obraz. „Nějaký člun plující pod plnými plachtami daleko od pobřeží,“ řekl, „a navíc ztracený.“

„Měl by ses víc radovat ze života!“ řekla jsem Danielovi tiše.

Položil mi ruku na rameno. „Ty mi máš co povídat,“ zašeptal. „Už jsi začala s tvorbou?“ Vždy jsem se cítila poctěná, že Daniel pohlížel na mou práci šéfcukrářky jako na umění. Nepovažoval umění za něco odtazitého od života. Věřil, že umění patří všem a o mé práci mluvil vždy s nadšením a s obdivem. A právě v tuhle chvíli ke mně mluvil jako umělec. „Měla by ses k tvorbě vrátit. Není lepší způsob, jak prožívat smutek.“

Na jednu stranu mě překvapilo, jak mi to bez všech okolků řekl, ale zároveň jsem pocítila úlevu. Soucit mě už unavoval. „Ještě jsem s tím znovu nezačala,“ přiznala jsem.

Tiše přikývl.

„Abbote,“ zavolala jsem na syna, „budeme muset jít.“

Abbot ke mně otráveně přišel a obrátil se na Daniela: „Tvoje obrazy vyvolávají smutek, jenže člověk neví proč.“

„Skvělá definice abstraktního umění,“ ocenil to Daniel.

Abbot se usmál a promnul si ruce, ale potom, jako by si toho sám všiml, zastrčil ruce do kapes. Daniel to nepostřehl, ale já ano. Abbot se učil své potíže maskovat. Byl to krok vpřed, nebo zpátky?

„Už jdu pozdě na přípitky nevěstě,“ řekla jsem.

Daniel pozoroval nedokončené plátno. Obrátil se ke mně. „Heidi,“ oslovil mě a zaváhal. „Musel jsem o pár dní odložit sva-
tební cestu, abych dokončil práci pro výstavu. Elysius to roz-
hořčilo. Až ji uvidíš, připomeň jí, že jsem milý mužský.“

„Udělám to,“ slíbila jsem. „Můžeme si to tady nechat?“ ze-
ptala jsem se a pohlédla na svůj kufřík a Abbotovu tašku.

„Samozřejmě,“ souhlasil.

„Jdeme, Abbote,“ vyzvala jsem syna a vymotávala vázanku
a šerpu z věcí na potápění.

Abbot se rozběhl ke dveřím.

„Je to opravdu fajn, zase vás dva vidět,“ prohlásil Daniel.

„Nápodobně,“ řekla jsem. „Šťastnou skoro svatbu!“

Protože Elysius s Danielem zde žili spolu už osm let, připadala mi svatba jako nějaký podivný dodatečný nápad. Uvažovala jsem o Elysi a Danielovi nejen jako o manželích, ale zároveň jako o manželské dvojici, která už má leccos za sebou. Nicméně pro sestru představovala svatba velmi významnou událost, a když jsem kráčela podél hustého trávníku – kde sekačka se širokým záběrem zanechala v trávníku pruhy –, cítila jsem se provinile, že se chovám tak nezúčastněně.

Měla jsem se přinejmenším nabídnout, že připravím svatební dort. Kdysi se má pověst, že dokážu vytvořit špičkové dorty, rozletěla po celém státě. Lidé z celé Floridy i dnes ještě volají do naší cukrárny, aby si až s ročním předstihem zajistili rezervaci na můj dort. A svatby byly moje specialita. Ale krátce po Henryho smrti jsem se omezila v časných ranních hodinách na pečení plněných košíčků a citronových řezů a stáhla jsem se za pult. Tehdy jsem přísahala, že se budu držet od nevěst dál – chovaly se totiž přehnaně panovačně, byly příliš zaujaté vlastním obřadem. Připadaly mi nevděčné – braly lásku jako samozřejmost. Nyní jsem se však cítila zahanbená, když jsem Elysi a Danielovi nenabídla, že jim upeču dort. Byl by to můj dárek – taková maličkost, s níž jsem měla přijít.

Vzhlédla jsem k řadě oken, kuchyň i jídelna byly zality jasným zlatavým světlem, a zastavila jsem se.

„Co se děje?“ zeptal se Abbot.

Chtělo se mi obrátit se a vydat se domů. Byla jsem vůbec na tohle připravená? Napadlo mě, že tak jsem se nyní cítila ve svém životě – jako někdo, kdo z trávníku před velkým domem kradmo nahlíží do nádherných oken, kde lidé žijí své životy, upravují květiny ve vázách, kartáčují si před zrcadlem vlasy, smějí se krátkým vzrušeným smíchem. Přede mnou se teď objevil po okraj naplněný život mé vlastní sestry.

„Vůbec nic,“ ujistila jsem Abbota. Popadla jsem ho za ruku a stiskla ji. Také mi ji stiskl a beze slova mě o krok předešel a táhl mě k domu – kypícímu životem.

Právě v tom okamžiku se rozlétly dveře z kuchyně a v nich se objevila má matka. Její účes mi připomínal sladké bonbony narvášené do výšky do tvaru jejího typického drdolu a obličej měla

vyhlazený do té míry, že vypadal „oroseně mladě“, což připisovala celé řadě drahých pletových přípravků.

Máma zkrátka dokázala stárnout půvabně. Měla dlouhý elegantní krk, plné rty, pěkně vyklenuté obočí. Je to zvláštní pocit, být vychovávána někým, kdo je mnohem půvabnější, než kdy můžete být vy. Vyznačovala se vznešenou krásou, ale v kontrastu k jejímu královskému držení těla vynikala víc její zranitelnost – určitá znavená měkkost jejího výrazu.

Její pohled padl na mě s Abbotem na trávníku. „Právě mě poslali ven, abych se po vás podívala!“

Takže sestra poslala mámu, aby mě našla? To nevěstilo nic dobrého. Bylo to moc zlé.

„Jak velké máme zpoždění?“ zjišťovala jsem.

„Chceš říct, jak moc se zlobí tvá sestra?“

„Takže jsem zmeškala první přípitky?“ zeptala jsem se a doufala, že ano.

Máma neodpověděla. Pospíšila si k nám přes nezakrytou verandu a sešla po několika schůdcích. Šaty v karamelové barvě zašustily. Byl to štíhlý model, který odhaloval její klíční kosti. Máma je poloviční Francouzka a vyznává eleganci.

„Potřebovala jsem vypadnout!“ přiznávala. „A na vás dva jsem se vymluvila. Dostala jsem příkaz vás najít a popohnat.“ Vypadala rozrušeně a možná i měla v očích slzy. Že by plakala? Máma je člověk, kterého se věci dotýkají opravdu do hloubky, ale jen tak se nerozpláče. Hodí se na ni definice o *aktivních seniorech* – dává na oddiv, jak velice je zaměstnaná, a tím naznačuje, jak je spokojená. Vždycky na mě ale dělala dojem ženy, která nemá daleko k výbuchu. Kdysi k němu také došlo a ona na celé léto zmizela, ale pak se k nám vrátila. Avšak když zažijete, že

máma zmizí bez vás – a to přesto, že měla právo to udělat – strávíte zbytek života v obavách, že by to mohla udělat zase. Obrátila pozornost na Abbota. „No, nejsi ty malý fešák?“

Abbot se začervenal. Máma takhle působí na kdekoho – na sekýrovaného pošťáka o prázdninách, na pilota letadla, který na konci letu přijde popřát cestujícím sbohem, dokonce i na neuctivého vedoucího hotelu.

„A co ty?“ zeptala se a shrnula mi vlasy dozadu z čela. „Kde máš perly?“

„Ještě potřebuji chvilku, abych se upravila,“ řekla jsem. „Jak se vede Elysi?“

„Však ona ti odpustí,“ řekla máma jemně. Máma si uvědomovala, že tahle situace je pro mě možná dost obtížná – jedna dcera manžela získává, druhá ho nedávno ztratila –, takže se snažila našlapovat po špičkách.

„Mrzí mě, že jdeme pozdě,“ řekla jsem provinile. „Ztratila jsem pojem o čase. S Abbotem jsme se...“

„Pokoušeli napsat proslov pro tetu Elysi,“ skočil mi do řeči Abbot. „Já jsem mámě pomáhal!“ Také měl provinilý výraz – ten můj spiklenec.

Máma zavrtěla hlavou. V očích měla slzy. „Dělám si takové starosti!“ prohlásila a snažila se vyhladit záhyby na šatech, nakonec se zvláštěně zasmála. „Ani nevím, proč takhle reaguji.“ Sevřela si prsty nos, jakoby chtěla potlačit pláč.

„Reaguješ na co?“ zeptala jsem se překvapená jejím náhlým dojetím. „Na svatbu? Ty jsou vždycky bláznivé. Je s nimi spojená spousta...“

„O svatbu nejde,“ přerušila mě máma. „To ten dům. *Náš dům... v Provinci – hořelo tam.*“

Sestra a já, když jsme byly malé, jsme jezdily s mámou do domu v Provinci – na takové každoroční skromné letní pobyty, na něž s námi táta, workoholik, nejezdil. Pak jedno léto odjela máma sama a my dvě jsme se tam už nikdy nevypravily. Když teď na trávníku před sestřiným domem začala máma plakat, objala mě a nechala se ode mě na okamžik podpírat, vybavila jsem si ten dům tak, jak si děti věci pamatují, ze zcela zvláštních úhlů pohledu, s celou řadou podivných podrobností – že okna neměla žaluzie, že nízké dveře uvnitř domu měly nevypočitatelné kliky, které, jak se zdálo, se zavíraly a otevíraly, kdy se jim zachtělo, že jsem si myslela, že na vysokém plevelu rostoucím podél cestiček v zahradě kolem domu vidím celé trsy květů, ale když jsem se k nim sklonila, zjistila jsem, že jsou to maličtí šneci, na jejichž bílých ulitách byly vyznačené jemné závitě.

Dům i všechno, co bylo uvnitř, mi připadalo, že existuje mimo čas, nebo by možná bylo přesnější říct *zaplněné časem* – časem v jednotlivých vrstvách. Vybavuji si kuchyň s dlouhým a úzkým jídelním stolem, k němuž byla přisunuta *sbírka* židlí – tak jak přežily různá historická období. Malý a mělký kuchyňský dřez, vytesaný z pevné mramorové desky, měl nahnědlou barvu a byl kropenatý jako vejce. Pocházel ještě z původního domu, postaveného v osmnáctém století na samém okraji malé vinice. Na dvoře za domem byla fontána vystavěná ve dvacátých letech minulého století, v níž se mihotal jasně červený japonský vypasený kapřík a vedle níž stály kované železné venkovní židle a malý stolek pokrytý bílým ubrusem, neustále shazovaným větrem. Dům – vzdálený patnáct minut od Aix-en-Provence a usazený ve stínu dlouhého hřebenu Montagne Sainte-Victoire – patřil mé matce od chvíle, kdy jí asi pětadvacetileté zemřeli oba rodiče.

Tam nás obě máma krmila historkami týkajícími se domu – většinou to byly příběhy o lásce, nepravděpodobné, kterým jsem vždy chtěla věřit, ale už jako dítě jsem o nich pochybovala. Přesto jsem k nim měla vřelý vztah. Kdykoli nám nějaký příběh večer vyprávěla, znovu jsem si jej přeříkávala. Šeptala jsem si ho do dlaní sevřených ve tvaru misky, cítila jsem teplo svého dechu, jako bych ho mohla v dlaních uchovat a udržet.

Stále se mi vybavoval obraz nás tří v jedné z ložnic v patře – máma sedí na kraji jedné z našich postelí, nebo přechází k oknu, kde se vyklání do chladné noci. Elysium a já necháváme na bílých polštářích vlhké otisky podobné svatozářím od našich vlhkých vlasů po koupání. Pamatují si na hlučné cikády, jejich cvrkání vždy nabralo na intenzitě, pak polevilo, ale znovu zesílilo.

„Na samém začátku,“ vždy máma začínala, protože první příběh předznamenával, jak přišel samotný dům na svět, jako by rodina, než byl dům z kamene zbudován, vůbec neexistovala – a pokračovala příběhem jednoho z našich předků, který požádal jistou ženu, aby si ho vzala. Byl do ní velice zamilovaný a láska to byla úžasná. Jenže žena ho odmítla. Její rodina by to nepřipustila, měli za to, že jí není hoden. Avšak mladý muž postavil zcela sám kámen po kameni dům, celý rok nespal a pracoval ve dne v noci. V takovém horečnatém stavu byl kvůli své lásce. Nedokázal přestat a dům jí nakonec dal jako dar – ona byla tak hluboce zasažena láskou k domu i k onomu muži, že neuposlechla příkazy rodiny a provdala se za něj. Kvůli namáhavé stavbě domu lásky byl ten mužský zesláblý až skoro na umření, takže ona o něj po celý rok po svatbě něžně pečovala a podařilo se jí ho přivést zpět k životu pomocí místní speciality – vydatné česnekové omáčky s bazalkou, olivovým olejem a parmazánem – *pistou*, ale také chlebem a lahví vína. Oba pak žili do svých sta let. Manžel zemřel a jeho žena jej za týden se zlomeným srdcem následovala.

Ten dům byl postaven jako milostný akt. Tak se alespoň předpokládalo, že to budeme chápat. No, není to pozoruhodný příběh? Bylo to sice poněkud závažné téma, aby ho vstřebala dvě mladá děvčata, ale takových příběhů matka vyprávěla ještě víc.

Mí praprarodiče vlastnili v Paříži malý krám s botami, ale nedařilo se jim počít děti. Má prababička byla jedné zimy povolána zpět do domu, aby se postarala o jednu neprovdanou tetičku. Jenže prababička se s manželem tak moc milovali, že on nedokázal vydržet odloučení od ní. Jedné noci se objevil na prahu a zůstal v domě celý týden. Každou noc slýchávali man-

želé přízračné cvrkání cikád – které by během zimy měly být zticha. Počali tady dítko – a navíc v tom pokračovali, takže jich nakonec zplodili ještě šest.

Takto nám bylo řečeno, že dům dokáže vyjevit lásku. Že je schopen konat zázraky.

Nejstarší dcera mých praprarodičů – má babička – pobývala v době oslav konce druhé světové války v Paříži. Navíc byla tvrdohlavá a trochu ztreštěná. V tlačenici kolem Place de l'Opéra se setkala s Američanem, jenž podléhal armádnímu velení. Ten ji vášnivě políbil, ale pak se přes ně přelil dav jako vlny přílivu. Tlačenice je od sebe oddělila. Pátrali po sobě, ale oba se ztratili ve vzrušeném víru lidských těl. Po válce se ten muž do Francie vrátil a s pomocí řady menších zázraků našel babičku právě v onom domě – daleko od místa, kde se kdysi setkali. Pak si přísahali, že je už nic neodloučí.

Ten dům měl moc pevně spojit dvě láskou zasažené duše jednou provždy. Ty příběhy jsme milovaly přesto, že jsme z nich už vyrůstaly. Předávaly jsme si je se sestrou mezi sebou jako dvě dívky hrající si hru s přízí nataženou mezi prsty a vytvářející spletné vzory, které u nás říkáme kočičí kolébka. Jakmile Elysiin zájem začal slábnout, přinutila jsem ji, aby uvažovala o motivech, či o tom, jak jednotlivé postavy patrně vypadaly. Vymýšlely jsme si různé spletné podrobnosti, příběhy jsme si prodlužovaly a vyprávěly je složitěji.

Nicméně když jsme přijely do domu to poslední léto, já jako třináctiletá, začaly jsme se v příbězích štourat a nacházely v nich bílá místa. „Jaká byla ta řada menších zázraků?“ To máma nevěděla. „Existují zdravotní důvody, proč někdo nemůže mít po nějaký čas miminko, a pak zase může, není to tak?“ Odpověď zněla,

že jistě je, ale přesto... Samozřejmě také není fyzicky možné, aby muž postavil sám vlastníma rukama kamenný dům, a při tom opomíjel spánek a správnou výživu.

„To máte pravdu,“ připustila máma. „Ale právě to z toho dělá čin pravé lásky!“

O mnoho let později má sestra konvertovala na máminu víru. Dům byl totiž místem, kde Daniel – po osmi letech společného soužití s Elysií a přes slavnostní přísahu, že už se nikdy znovu neožení – požádal sestru o ruku, zatímco ona slastně ležela ve vaně.

Já jsem byla také jednou málem zviklaná tomu uvěřit. Jednoho dne – to jsme pobývaly v domě společně naposledy – jsme se všechny tři sešly v jedné z ložnic v patře, kde jsme skládaly a třídily prádlo, které se předtím sušilo na dřevěné mříži. Byl to pokoj mé sestry a jeho okna se obracela k hoře. Už si nevzpomínám, která z nás to spatřila první, ale už vzápětí jsme se všechny tři tísnily u okna a pozorovaly svatbu, konající se pod širým nebem na svahu hory. Nevěsta na sobě měla dlouhou bílou róbu a závoj kolem ní v čerstvém větru vlál. V domě jsme měly triedr na pozorování ptáků. Sestra ho sebrala z poličky a střídavě jsme se na tu scénu dívaly.

Konečně nás máma vyzvala: „Děvčata, pojďme se na tu stavbu podívat z blízka.“

Takže jsme se všechny tři rozběhly dolů po úzkých kamenných schodech, skrze kuchyň a dozadu za dům. Svatební slavnost se odehrávala poměrně vysoko na úbočí hory, takže jsme se vydaly pěšky podél řádků vinné révy a předávaly si triedr tam a zase zpátky. Vzpomínám si, jak jsem musela dalekohled vždy nastavit, aby vyhovoval mému drobnému obličejí, a také na po-

hled skrze rozmazané rozostřené čočky, jenž působil bizarně, ale zároveň půvabně. Nevěsta začala plakat. Skryla tvář do sepjatých dlaní, a když ruce odtáhla, už se zase smála.

Náhle jsme se jak máma, sestra, tak i já ocitly v roji motýlů –, abych se vyjádřila přesně, byli to běláskové rezedkoví s černými znaky na křídlech. Elysus je později určila z knihy v jednom malém knihkupectví v Aix-en-Provence. Bláznivě se kolem nás mihotali jako bílý oblak vyvolávající závrat.

Podářilo se mi zahlédnout pouze záblesky máminy jasně růžové sukně a jejích černých vlasů. Bílou blůzu, kterou měla na sobě, zcela překryli bílí motýlkové. Také její hlas se mi zdál, jako by ani nepatřil k jejímu tělu.

„Mají se motýli takhle rojit?“ zeptala jsem se.

„Nemají,“ ujistila mě máma a pak nám sdělila, že je to další kouzlo.

Přely jsme se s ní, protože se nám zdálo, že se to od nás čeká, ale já na bělásky rezedkové uvěřila a tajně jsem věřila, že Elysus také.

Právě tohle léto si pamatuji nejživěji. Byla jsem tehdy naplněná roztoužením právě tím způsobem, jakým mohou třináctileté dívky toužit takřka donekonečna, jejich touha totiž nemá jasný směr. Přála jsem si být okouzlená. Toužila jsem po bratrech, kteří bydleli ve velkém domě nejbližší k nám. Ten starší uměl balancovat věci na čele – věci dost rozměrné, jako jsou dřevěné židle či hrábě – a mladšímu vadilo, když se staršímu dostávalo pozornosti, a vždy mě nemilosrdně pocákal vodou z bazénu, která byla spíš zelená než modrá. Ti kluci měli černé vlasy i oči. Nesměle se usmívali. Připadali mi zvláštní, jako hoši, s nimiž bych bývala randila, kdyby se mé babičce

bylo podařilo udržet mého dědečka ve Francii s odůvodněním, že se odmítá vzdát domova, své vlasti a jazyka. Představovala jsem si, že by mi ti kluci rozuměli, jak to ti američtí nedokázali.

Zabavila jsem si fotku těch dvou – starší kluk, Pascal, na ní balancuje se skákací tyčí *pogo*, je vysoký, hezký, už s výraznými svaly, zatímco mladší bratr, Julien, ho s despektem pozoruje ze zahradní lavičky stojící na trávníku. Svým způsobem jsem byla zamilovaná do staršího kluka, do toho, který se ve skutečnosti snažil upoutat Elysiinu pozornost. Ani nevím proč se mi protivil ten, jenž seděl na lavičce – ten, jenž byl rozmrzelý a počákal mě vodou, kdykoli se mu naskytla vhodná příležitost. Fotografie jsem složila obrázkem dovnitř a uložila ji do penálu na zip v zásuvce svého psacího stolu.

V následujících letech se mi vybavuje hlavně máma – nevykykle odtažitá, zadumaná a tichá – jako by tak nějak už tehdy na našem výletu věděla, co ji asi čeká. Snad už její vztah s tátou byl narušený – alespoň tak mi to připadalo, a přitom jsem o manželství nevěděla vůbec nic.

Následující léto, když mně bylo čtrnáct a Elysi sedmnáct, odjela máma do domu bez nás. Ne že by zmizela na krátkou chvíli, nebyla s námi celé léto – poté, co vyšla najevo tátova milostná aféra, záležitost, k níž máma přistupovala po francouzsku typicky otevřeně. Posílala mně i sestře letecky dopisy na hedvábném papíře, který byl tak tenký jako stříhy přikládáné do módních časopisů. Kdykoli přišel její dopis, vždy jsem jí odepisovala na růžovém dopisním papíře s monogramem, na tom, co jsem od ní dostala k Vánocům, ale nikdy jsem dopisy nedeslala. Schovávala jsem si je ve svém psacím stole. Teď mluvím o létě

roku 1989. Poslední srpnový den nám máma zavolala a oznámila, že se vrací domů.

Když už byla doma, začala s výrobou drobných cukrářských výrobků, které si zamilovala ve Francii – citronový koláč *tarte au citron*, *flan* s karamelovou polevou, tiramisu, vanilkový dezert *crème brûlée*, tortillu s čedarem a plátky hrušek. Přitom neotevřela jedinou kuchařku. Zdálo se, že se řídí jen svou pamětí. Před svým výletem nijak moc pečivo nepekla, ale po návratu se zdálo, že se v přípravě malých, výtečných moučníků doslova vyžívá. Toužila jsem po její přítomnosti, a tak jsem se v kuchyni často ochomýkala. Tam jsem se patrně poprvé naučila přirovnávat pomíjivé umění pečení dezertů k abstraktním pojmům jako touha – ačkoli ještě mnoho let jsem dávala přednost nazývat to uměním. Teprve když jsem se setkala s Henrym, jsem o tom začala uvažovat jako o milostném aktu. S mámou jsme sedávaly v jídelním koutě, kde se odehrávaly snídaně, a ochutnávaly jsme napečené dezerty a tiše jsme je uctivým tónem posuzovaly. Po chvíli máma obvykle prohlásila, že se nám nikdy nepodaří tenhle druh přesně trefit. Pak si vymínila, že se den nebo dva nebude nic péct, ale posléze se do kuchyně vrátila a společně jsme se vrhly na přípravu dalšího moučníku.

Máma byla mlčenlivá a obrácená do sebe. Teprve asi týden po jejím návratu doručili její poslední dopis. Psala v něm o požáru, který zachvátil celou horu. Plameny se dostaly až k zadním kamenným schodům k domu, ale tam se oheň zastavil. Máma to nazvala *zázrakem*. Na to, jak s oblibou prohlašovala něco za zážrak, se zdálo, že v tomhle případě má pravdu. Když jsme ale na ní chtěly, aby nám ten požár popsala, odmítla o tom mluvit. „Poppsala jsem vám to v dopise, takže si ten příběh můžete kdykoli

přečíst," odbyla nás. Bylo to sice zvláštní, že nám o tom nic neřekla, ale já ji s tím už neotravovala. Byly jsme rády, že je doma. Projevila se jako křehká bytost a navíc prokázala, že je schopná zmizet z domova. Nechala jsem to plavat.

Jednoho dne s pečením přestala. Řekla, že jsme už vyzkoušely všechny dezerty, ale žádný se nám nepovedl. Že další už nejsou potřeba. Po tomto prohlášení mi připadala méně neklidná, vyrovnanější, a tak jsem to nakonec vnímala pozitivně.

V pečení jsem pokračovala sama. Zpočátku jako neobratný pokus přilákat ji zpátky do kuchyně, aby se mnou trávila víc času, a pak zkrátka proto, abych se „zašila“ v tom zvláštním světě, který jsem v kuchyni nalézala.

Všechny následující roky se vidím, jak sama v naší kuchyni uždibuju těsto nebo čichám určitou vůni, což mě přivádí zpět k sobě jako k mladé ženě, a zároveň žasnu nad tím, kam se poděla fotografie oněch francouzských bratrů. Kde jsou nyní asi máminy dopisy? Kde jsou dopisy, jimiž jsem jí odepisovala na růžovém dopisním papíře a nikdy je neodeslala? Vyhozené. Spálené. Ztracené jako všechno ostatní.

Máma nás teď s Abbotem vedla do domu a my se ocitli v kuchyni. Elysiina kuchyně má parametry jako v restauraci, samý nerez a mramor, vše doplněné elegantním osvětlením a udržované v čistotě a původním stavu, protože ji málokdy používá. Chladničku má spolehlivě zásobenou potravinami, jako je mrkvička pro kojence, jogurt a plastové krabičky se zdravým salátem s klíčky a kromě toho exotické potraviny, jako jsou některé druhy ryb dovezené ze vzdálených ostrovů, jedlé květy a kořenové hlízy, o nichž bych přísahala, že se nadají polknout a kdybych mohla, jejich konzumaci bych zakázala. Nicméně obecně řečeno uvnitř chladničky postrádáte jakoukoli barvu a naplněnost. Je v ní vzdušno, trochu rezonuje a zírání na vás přemírá bílé barvy.

Nyní se však v kuchyni hemžilo plno lidí, kteří měli na starosti občerstvení svatebních hostů. Příkazy rozdávala žena

v krátkých modrých slavnostních šatech. Šlehla pohledem po displeji svého BlackBerry a pospíchala ven na nekrytou verandu, aby přijala další hovor. Stály tu mísy s naběračkami, dlouhé podnosy se zásobou pěnivých aperitivů, talíře s do výšky vyrovnávanými garnáty, mušlemi a škeblemi, lahve kvalitního vína, řady vinných sklenic.

Máma se Abbotovi znovu pokoušela vysvětlit, že při požáru nebyl nikdo zraněn, že k tomu došlo velmi daleko ve Francii. „Byl to jen požár v kuchyni. Nevíme, jak moc je to tam poničené, ale všichni jsou v pořádku!“

Abbot si třel o sebe dlaně, jak si nepřestával dělat starosti. „Jak daleko k tomu ohni došlo? Kde je Francie?“ vyptával se a máma mu to začala vysvětlovat zase od začátku.

Já ji však neposlouchala. Cítila jsem se vykořeněná. Zdálo se, že zpráva o požáru v domě mi musela dát něco v hlavě do pohybu. Náhle se mi vybavily vzpomínky na dům z mého dětství, a jakmile mi vtrhly do mozku, nedokázala jsem je zastavit. I když jsem se naučila neprodlévat u vzpomínek na Henryho, byly na jednou zde a já už jim nedokázala odolat. Cítila jsem, jak jsem neschopná poručit si, abych ho neviděla před sebou – živého a skutečného. Bylo to, jako by mě cosi vtáhlo pod velkou přílivovou vlnu. Koneckonců jsme si byli s Henrym představeni v jedné kuchyni, v níž bylo plno lidí, kteří tam tehdy měli na starosti pohoštění.

Čtyřiaadvacetiletý Henry Bartolozzi stál v kuchyni těsně předtím, než jsme se seznámili. Na sobě měl pomačkané kalhoty, sportovní bundu a na nohou Niky. Přestože měl černé vlasy učesané, stále se mu kroutily a měl bleděmodré oči. V té době jsme oba navštěvovali cukrářskou školu a byli jsme pozváni –

přes známé našich známých – do domu prvotřídního šéfkuchaře, kerý bydlel v našem městě. Máma mě už varovala, abych se rozhodně nezamilovala do nějakého člověka, kerý se žíví jako umělec. Pokud se toho týká, tak Elysius už tehdy několik let žila v New Yorku, usilovala prosadit se jako malířka a chodila s příliš mnoha hladovějícími umělci. Máma už jich měla plné zuby. „Co je špatného třeba na studentovi medicíny?“ pokládala řečnickou otázku během rodinných večerů. „Co když někomu zaskočí? Byla bych ráda, aby tady byl alespoň jeden člověk, kerý slušně ovládá první pomoc – třeba Heimlichovu metodu – někdo, kdo v nouzi svede uvolnit hrtan nebo průdušnici pomocí dýchací trubičky vyrobené z kuličkového pera. Chcete snad, aby se někdo z nás napíchl na nůž a vykrvácel?“

Myslela jsem si, že mámina rada má něco do sebe. Sama jsem už měla sestřiných nápadníků po krk. Navíc jsem nešla do cukrářské školy, abych se tam seznamovala s mužskými – ti mě unavovali. Byla jsem si jistá, že jsem už pokazila, co se dalo. V té době jsem totiž už zničila něčí kariéru u NASA, když jsem dotyčného přemluvila, aby se opil, zmařila jsem zasnoubení někoho jiného a byla jsem obviněna, že jsem zapříčinila pořádný karambol vodního skútru – naštěstí bez obětí na životech. Z příslušníků mužského pohlaví jsem měla stejný strach, jako jsem se bála žab – nedokázala jsem předpovědět, kam skočí.

Obecně řečeno jsem na lásku pohlížela jako na dobrovolný svazek, jenž závisí na vaší ochotě dělat kompromisy. To samozřejmě pramenilo ze zkušenosti s komplikovaným manželstvím mých rodičů. Tradovalo se, že táta – právník pracující pro Patentový úřad USA – zachránil mámu před „kariérou“ písáčky.

Z mnoha důvodů to bylo tvrzení z feministického hlediska problematické, ale vše ještě vyznělo hůř ve světle jednoho rodinného tajemství – máma byla všestranně talentovaná. Její otec se vrátil z války a otevřel si obchod s levným zbožím, který celá léta zajišťoval rodině příjem, ale v době, kdy máma dovršila věk pro vysokoškolské vzdělání, začal mít obchod potíže. Aby se situace zkomplikovala, začalo se dědovo zdraví zhoršovat, takže vysoká škola nepřipadala vůbec v úvahu. Jako žena v domácnosti, již se raději stala, se máma dívala na všechny nejnovější filmy, a to dokonce i na zahraniční, na něž chodila sama, protože táta odmítal číst titulky. Když mluvila o filmech, zmiňovala jména režisérů, což byla zcela jasně francouzská vlastnost. Také se s takřka vědeckým zaujetím věnovala zahradničení, četla si knihy o fyzice, historii, filozofii, náboženství, ale zřídka se o tom zmiňovala. Vedla nenápadný a utajený vnitřní život. O jedněch Vánocích nám kdosi věnoval vědomostní stolní hru Trivial Pursuit. Máma znala všechny odpovědi. Nás to dost zarazilo. „Jak jsi mohla znát všechny ty nesmysly?“ nepřestávali jsme se jí ptát. Když hra skončila a ona vyhrála, dala hrací kameny zpátky do krabice a nikdy už s námi nehrála. Takže – opravdu potřebovala máma být před něčím *zachráněná*? Prostě tu historku o své „záchrane“ akceptovala. Nebylo tedy divu, že když jsem se tenkrát před tolika lety setkala s Henrym v kuchyni na slavnosti, pohlížela jsem na lásku jako na kompromis, snad dokonce jako na jistý druh slabosti.

Henry byl první, s nímž jsem se na svatební hostině setkala. Právě rozmlouval s dcerou onoho šéfkuchaře – plavovláskou ze třetího ročníku. Henry se usmíval s jedním koutkem zvednutým – byl to úsměv, který jsem si hned zamilovala.

Sám se mi představil – Henry Bartolozzi. Křestní a příjmení se, podle mě, k sobě nehodila, a něco v tom smyslu jsem mu řekla. Vysvětloval, že Henryho si vybrala jeho matka po svém dědečkovi, což byl starý Jižan, a že příjmení má po otci s italskými kořeny.

Prozradila jsem mu své příjmení: „Jsem Buckley, a není to nic záviděníhodného na střední škole. Připadala jsem si jako chodící říkanka.“

Podrbal se na bradě. „A rýmuje se *Buckleyová* s něčím? Je to zvláštní, nic mě nenapadá.“ Pak přiznal, že Bartolozzi mu také na střední škole zrovna nepřidávalo na reputaci. Vyrůstal v italské čtvrti v Bostonu – v Severní čtvrti – a měl silný akcent lidí z Nové Anglie –, jako by byl částečně ovlivněný fanoušky na baseballovém stadionu Fenway a částečně sledováním italských oper.

Vybavuji si noc, kdy se lidé z oslavy vyrojili na trávník a plavovláska se svým starším bratrem odpálili ohňostroj, který prskal přes chodník. Přesto byla tma. Těžko se dalo odhadnout, jestli se po mně Henry dívá nebo ne.

Později se plno lidí nacpalo do jeho staré zrezivělé hondy, a když autorádio se náhodou přeladilo na stanici, kde hráli pop, začala jsem nahlas zpívat s Brandy Norwoodovou. Prozradila jsem tak na sebe, jednak že nic nevydržím jako piják, a pak, že si libuji v nenáročném popu. Navzdory tomu, nebo možná kvůli tomu, mě Henry požádal o telefonní číslo.

Hned příští večer mě nová kamarádka ze školy, jmenovala se Quinn, pozvala k sobě na večeři. Vymlouvala jsem se, že mám moc práce. Nato Quinn povídá: „Co se dá dělat, tak budeme s Henrym sami.“ Skočila jsem jí do řeči: „s Henrym Bartolozzim?“ Řekla jsem, že můžu změnit plán.

Henry koupil několik lahví báječného italského vína – prosťe se praštil přes kapsu – vždyť nikdo z nás neměl peníze. Proťože jsem nebyla zvyklá sedět prakticky na zemi na takové té japonské matraci sloužící jako pohovka, vždycky, když jsem si sedala, víno jsem vylila. Když se večer chýlil ke konci, byla jsem cítit jako putyka.

Mým dopravním prostředkem bylo velikánské kolo z padesátých let – zakoupené z druhé ruky v prodejně charitativní organizace Goodwill. Henry se nabídl, že mě odveze domů – bylo už dost sychravo. Odmítla jsem, ale on na tom trval. Nacpal můj monstrózní bicykl do kufru své staříčké nepojištěné hondy, ale auto se nepodařilo nastartovat. Bylo to marné. Mně se ulevilo. Jestliže se pokoušel mě zachránit, to, že se mu to nepovedlo, mi pomohlo.

„Vím, co s tím tvým autem je,“ povídám mu.

Jeho modré oči se rozzářily. „Ty se vyznáš v motorech?“

Přikývla jsem. „Je to jednoduché. Když otočíš klíčkem, nezvze se žádný zvuk.“

Henrymu má odpověď připadala okouzující. Mě okouzlovalo, že jemu to připadalo kouzelné. „Máš pravdu,“ připustil, „je to nejspíš alternátor zvukových efektů.“

Henry mě doprovodil domů pěšky – obnášelo to asi šest domovních bloků. Když jsme dorazili k domu, kde jsem bydlela, uvědomila jsem si, že klíč jsem zapomněla u Quinn. Doprovodil mě zpátky do jejího domu a pak zase zpátky ke mně. V té chvíli byly už tři hodiny ráno. Potom jsme se spolu procházeli a povídali si po značnou část času, která ještě z noci zbývala. A i když už jsme se ocitli zpátky před krytým vchodem do domu, stále jsme ještě s rozloučením otáleli.

Zeptal se mě: „Takže se ti líbím?“ naklonil při tom hlavu a jeho dlouhé řasy výrazně rámovaly modré oči. Měl plné rty a ty opět zahrály úsměvem – vlastně jen tak napůl, jen na jedné straně úst.

„Co máš na mysli?“ zeptala jsem se. „Samozřejmě se mi líbíš. Jsi moc milý.“

„To ano, ale co to definovat trochu určitěji. Líbím se ti *jako já* nebo se ti jen líbím?“

„Možná se mi *líbíš* takový, jaký jsi,“ povídám a zahleděla jsem se na špičky svých bot a pak zase na něj. „*Možná*. Nemám na kluky štěstí. Zapřísáhla jsem se, že si je budu držet od těla.“

„Neříkej.“ Toto je část našeho setkání, kterou si pamatuji úplně jasně – jak blízko mě stál! Tak blízko, že jsem cítila teplo jeho dechu. „Mohu vědět proč?“

„S mužskými jsou potíže. Myslí si, že se na člověka vrhnou a zachrání ho, ale potom vyžadují úsilí. Je potřeba jim lichotit. Když se to vezme kolem a kolem, tak mi připomínají taková ta trapná videa o mluvících pohovkách.“

„Na to, že jsem mluvící pohovka, tak mám pocit, že mám opravdu slušnou slovní zásobu.“ Ta slova zašeptal, jako by to bylo vyznání. „Vedl jsem si při standardních testech fakt dobře – když se to srovná s jinými mluvícími pohovkami.“ Pak se na mě upřeně zahleděl. Ta jeho ramena jsem začínala milovat. Viděla jsem před sebou jeho klíční kosti, zranitelný důlek mezi nimi, jeho hezkou pevnou čelist. „Řekl bych, že držet si mužské od těla je značně staromódní.“

„Je to trochu zastaralý názor. Možná že jsem byla opilá, když jsem to řekla.“

„Že bys byla po flámu?“ Usmál se svým polovičatým úsměvem. „Když sis musela dát pauzu mezi zpěvem té písničky od ‚Brandy‘?“

„Nejspíš. Teď už je strážlivé denní světlo. Teď vidím, jak mizerný nápad to byl – podobá se to sledování plnohodnotné verze *West Side Story* na mobilu mizerné kvality koupeném v 7-Eleven.“

Teď už byl Henry naprosto nemožně blízko mě. „Už jsi někdy zkoušela *West Side Story* takhle poslouchat?“

„Dvakrát. Za nic to nestálo. Teď už mě to přešlo. Myslím to zakazování si mužských.“

„Takže si už oficiálně mužské nezakazuješ,“ konstatoval.

„Ne,“ připustila jsem.

„Jseš si jistá?“

Přikývla jsem, ale jistá jsem si nebyla.

A tak mě políbil – nejdříve jemňounce, jen takový dotek na ústa, ale pak jsem se mu poddala. Držel mou tvář v dlaních. Tiskl se na mě tělem a mě zády na domovní dveře. Upustila jsem klíče. Líbali jsme se a líbali a ta chvíle mi uvízla v paměti jako nekončící dlouhá.

Ten polibek byl začátek. S Henrym jsme vytvořili dvojici, protože mě přesvědčil, že jsem měla o lásce mylnou představu. Láska nespočívá v kompromisech. To život je tvrdý. Život je závislý na kompromisech. Když se ale dva lidi zamilují, vytvoří si svatyni. Má vlastní rodina byla křehká. Láska je jako vytvořená z křehkého foukaného skla. Jenže Henry vyrůstal v tak odlišném prostředí! U něj v rodině bylo hlučno, nedbalo se příliš na pořádek, vyprávěly se košilaté vtipy, lidé rychle vzplanuli a zase rychle odpouštěli – všude bylo plno jídla – pokrmů typicky ji-

žanských a také italských, jak to vyhovuje italské mantrě „tak a jez!“, což je ostatně název i tím inspirované videohry *Mangia* – vždy se tam něco smažilo, bublalo, něco se rozstříkovalo, takže kuchyně byla zapařená, že by se tam na zamlženém okně dalo prstem namalovat srdce.

Svým způsobem jsem nečekala, že se zamiluju. Pohlížela jsem na budoucí verzi sebe sama jako na tvrdou nezávislou osobu, která si razí vlastní cestu životem. Ale, abych byla upřímná, zároveň jsem měla pocit, že právě Henry je ta správná osoba, na niž jsem čekala – duše, kterou jsem nepřestávala vyhlížet – jako by to byl vánoční dárek, jako celá záplava vánočních dárků. *Tady máš to, čemu se podobáš. A tady máš to, jak vnímám tvůj hlas. A tady máš celou snůšku vzpomínek z dětství.* Myslela jsem si, že jen tak někoho vyhlížím, ale ve skutečnosti jsem čekala na něj, aniž jsem si to uvědomovala, opravdu, aniž jsem si uvědomovala, že mi chybí, ještě než mi vstoupil do života. Myslela jsem, že on je tím, co vyhovuje mému roztoužení, které jsem cítila ve třinácti. O své bolesti jsem si myslela, že je to jakýsi nepokoj pramenící z osamělosti, ale spíše se to podobalo stesku po místě, kam vám ještě nebylo dáno vstoupit.

Takže v sestřině kuchyni jsem vzpomínala na náš první polibek, na to, jak jsem byla přitlačena na domovní dveře, na zvuk klíčů, které mně vypadly z ruky, na to, jak zacinkaly, když dopadly na betonovou podlahu před krytým vchodem. Existovalo tolik hodin, dnů, týdnů, které vybledly, jak přicházely další, a pak uplynuly do nenávratna. Nikdy jsem nedokázala vnímat každodennost. Velmi špatně se mi dařilo vážit si dané chvíle. Prokázalo se, že mé roztoužení bylo součástí mě samé. Posléze odeznělo, ale potom – obzvlášť rok před Henryho smrtí – se mi

vrátilo. Projevilo se to v mé schopnosti vážit si maličností v každodenním životě. To bylo něco, co se Henrymu tak dařilo, zatímco já na něco rozdychtěně čekala... Jak jen jsem mohla být tak bezstarostná? Proč jsem nebyla všímavější?

V sestřině kuchyni, o jejím svatebním dnu, jsem propadla stesku po domově. Chtělo se mi vrátit se domů, jenže domov, po němž jsem toužila – kde by byl i Henry –, neexistoval.

„Ať se tvůj otec s Abbotem zabaví spolu, než začne svatba,“ prohlásila máma nahlas, aby přehlušila kuchyňskou vřavu. Dokázala si nerozmazat mejkap, ani když plakala, byla to jedna z jejích dovedností.

Ukázala na mého tátu, který měl na sobě oblek v námořnické modři a seděl na rohu stolu v jídelním koutě a zapisoval číslice do Sudoku. To byl způsob, jakým bývalý workoholik vyplňoval ubíhající čas. Sudoku bylo předmětem sporu mezi mými rodiči a táta se luštění musel věnovat tajně. Sudoku je vhodné pro chvíle lenošení a máma lenošení nesnášela. Jenže tátu přitahovala práce s detaily, spleť úkolů, jež ho naplňovaly jako patentového právníka. Měl v oblibě kategorizované pojmy v rámci podkategorií, rozdělených ještě do dalších podkategorií. Dokázal poutavě vyprávět o tom, jaký obdiv chová k vynálezům, ale po pravdě řečeno jej těšilo vyřazovat patentové nároky kvůli „nepřesnému jazyku.“ Vezme-li se to opravdu do hloubky, pak si myslím, že táta chtěl být vynálezcem, ale skončil jako strážce právníkové gramatiky a jazyka.

Abbot se na mě žalostně podíval. Dědečka měl moc rád, ale nechtělo se mu být s ním nechán o samotě v rušné kuchyni. Navíc zde bylo něco ze své podstaty nedůstojné být někam odložen, a on si uvědomoval, že to se mu právě děje.

„S dědou jste přece kamarádi,“ připomněla jsem mu. „Budete se spolu dobře bavit.“

Přešli jsme k tátovi a on vzhledl od Sudoku. „No, toto, vždyť vy dva doslova záříte!“ řekl obdivně. „Jak se má Abbot?“ *Jak se má* bylo jedno z úsloví, které užíval Abbot, když byl maličký. Byl velice společenské dítě a každého se celý den vyptával, jak se mu vede – lidí balících vám věci v obchodě, pokladníků v bance, knihovnic. *Jak se má? Jak se má?*

„Mám se fajn!“ prohlásil Abbot a nasadil šťastný výraz.

„Možná byste se vy dva mohli mrknout v pracovním na televizní show,“ navrhla máma.

Táta se na mámu letmo podíval, jak se snažil uhodnout, jaké emoce prožívá. Předpokládám, že poznal, že plakala. „To nezní špatně!“ povídá. „Pojď, vypadneme tady z té obřadnosti.“

„Právě hrají Red Sox,“ upozornila jsem je. Henry byl takový skalní fanoušek bostonského baseballového týmu, že to vlastně patřilo k Abbotovu dědictví – byla to takřka genetická dispozice – a nyní mou jedinou odpovědností bylo ujistit se, že to Abbot také chytne. Už jsem mu koupila všechno, co bylo k mání z výstroje – čepičky s kšiltem, trička, klubovní vlajku připíchnutou na dveře jeho pokoje našasenou jako vadnoucí kytka, jako by dokonce i vlaječky klubu z Bostonu potřebovaly k životu chladné počasí Nové Anglie, a ta jeho chřadla ve vlhkém klimatu Tallahassee.

„Také je dneska show s velrybami,“ upozorňoval Abbot. „Velryby mají vtažitelné bradavky. Jsou to savci jako my.“

„Hráči baseballu jsou také savci,“ žertoval můj táta.

„Ti ale nemají vtažitelné bradavky,“ vysvětloval Abbot, aniž se nechal vyvést z konceptu.

„To nemají,“ nezbyvalo mi, než s ním souhlasit. Abbot je velmi chytré dítě a ve světě dětské logiky tuto rozepři vyhrál.

„Velryby,“ nevzdávala jsem se, „brečí, tak je to!“

„Tak ať to neskončí brekem!“ ukončil debatu táta.

Máma se od nás odpojila. „Slyším, jak nás tvá sestra shání,“ upozornila mě. Slyšela jsem to taky – pronikavý hlas zaznívající odněkud z horní části domu. Máma vykročila směrem ke schodům, a ještě na mě přes rameno zavolala: „Neokouň tady!“

Táta zvedl ruku, položil mi ji na rameno a ztišil hlas, když říkal: „O tom požáru ti už určitě říkala. Je z toho zničená. Vždyť víš, jak moc má máma to místo ráda.“ Zato on *na tom* místě nebyl ani jednou. Ten dům se postupně stal předmětem sporu mých rodičů – nejprve proto, že táta byl vždycky příliš zaměstnaný, aby se tam vydal, později proto, že dům představoval místo, kam máma od nás odjela po otcově milostné aféře. „Vypadá to, že osoba, která to tam má na starost, upadla a něco rozbila.“

„Říkala mi o tom, ale o Véronique se nezmínila,“ podivila jsem se. Dům, v němž bydlela Véronique, stál asi třicet metrů od našeho a její rodina ho také vlastnila již po několik generací. V letních měsících, během kterých máma jako dítě v domě nepravdělně pobývala, vyrůstaly s Véronique společně. Máma sourozence neměla a Véronique měla pouze bratry, takže ty dvě vždy říkaly, že jsou jako sestry. Několik let potom, co se Véronique rozvedla a my jsme tam přestaly jezdit, zrenovovala svůj větší dům a proměnila ho v penzion, kde se podávaly pouze snídaně. Za nějakou minimální úhradu na údržbu používala mámin dům, když měla během letních měsíců plno. Tohle uspo-

řádání se kdysi zavedlo a stále ještě platilo. „Co měla rozbít? Mělo to nějakou spojitost s tím požárem?“

„Podrobnosti neznám,“ přiznal táta. „Tvá matka je celá rozrušená. Jen tě chci varovat. Je vyvedená z míry víc než jindy.“ Výraz, že je máma *vyvedená z míry*, otec používal k vystižení stavu, který jsem já chápala jako neklidnou touhu po něčem jiném. Po čem, to nevím. Zнала jsem jen vlastní roztoužení, takové, které jsem nejspíš zdělila po ní. Věděla jsem, jakou podobu mělo u mě nyní – toužila jsem po Henrym, aby se vrátil do života.

Otcova aféra mi nepřipadala jako naplněná podobným druhem toužení. Vždy jsem se domnívala, že ta aféra byla pouhé klopýtnutí, že k tomu došlo stejným způsobem, jako jsou piloti poučováni, jak může dojít k letecké nehodě. Tu nezpůsobí nikdy jediná okolnost, ale celá řada faktorů, jež k ní vedou – led na křídlech, k tomu se připojí problémy s elektroinstalací a navíc potíže s mraky... Možná to ale byla prostě krize středního věku. Kdysi zachránil mámu před „kariérou“ písáčky, a tady se naskytovala příležitost si tu dramatickou situaci oživit. Milostný vztah měl se ženou z práce, ačkoli si nejsem jistá, co tam dělala. Byla mladší, jako obvykle, a čerstvě rozvedená. Táta měl slabost pro ženy v nouzi. Nepotřebovala nakonec ta jiná žena otce kvůli tomu, z čeho máma už vyrostla?

Máma otce odhalila na první pokus. Jako lhář byl nemožný – což byla také část onoho scénáře s leteckou nehodou – a jeho neschopnost prohnane lhát byl nejspíš kladný povahový rys. Přinejmenším to naznačuje, že ve lhaní neměl žádnou praxi. Když jsem byla šestiletá, tak jsem tátu úplně rozložila během křížového výslechu, jak je to se Santa Clausem. Kvůli té aféře jsem ho

sice obviňovala, ale zároveň jsem mu odpustila. To, že k tomu vztahu došlo, tátu zničilo, a to, že máma zmizela, ho málem zabilo.

Jakmile na něj vše prasklo, utekla máma do Provence a my si vůbec nebyly jisté, jestli se vrátí. S Elysií jsme kvůli tomu na tátu naléhaly, až nakonec prohlásil: „Řekl bych, že byste se měly připravit na to, že se budete muset mezi námi dvěma rozhodnout. Kdo ví, jak tahle šlamastyka skončí?“ Zápasil v tu chvíli právě s otvírákem na konzervy, který držel v ruce, a s pomačkanou konzervou polévky – nástroj ho naprosto vyváděl z konceptu. V tu chvíli jsem mu v duchu dávala přednost, ale jenom proto, že tam byl, a já v tom spatřovala cosi hrdinského. Pro dcery je snazší obviňovat matky, a pro matky obviňovat dcery – nejsem si jistá proč.

Když se máma vrátila domů, tátovi odpustila a on odpustil jí, že ho opustila – ačkoli nám všem se tak ulevilo, že je zase doma, že nějaké odpouštění nebylo zapotřebí, opravdu. Náš rodinný život, jenž byl vzhůru nohama, se náhle a bez nějakých oslav opět napravil sám od sebe. Manželství rodičů se ukázalo jako odolné – ale tak smutné, jako necitlivě prořezaná floridská svída.

„Máma to zvládne,“ ujišťovala jsem nyní tátu. „Jako vždycky.“
Přikývl. „Máš pravdu,“ souhlasil, „svatou pravdu.“

Abbot mi vytáhl saténovou stuhu a motýlka z rukou. „Děda mi s tímhle může pomoci,“ přesvědčoval mě.

„To určitě můžu,“ řekl můj otec.

Rozhlédla jsem se ještě jednou po kuchyni, a právě když se táta s Abbotem chystali zamířit do pracovny, ještě jsem tátu zdržela otázkou: „Vzpomínáš si ještě na mou svatbu?“

On i Abbot se na mě překvapeně podívali. Málokdy jsem se zmiňovala o záležitostech tak bezprostředně se týkajících Henryho.

„Ano,“ připustil táta se smutkem v hlase. „Moc ti to slušelo.“

„Neustále ses zmiňoval o mém závoji jako o svatebním klobouku a o nácviku obřadu jako o cvičení na zahřátí.“

„Slova mě nikdy moc neposlouchala,“ připustil.

„Oni se dopoledne před svatbou viděli,“ vmísil se do toho Abbot, „a to se nemá, protože to nepřináší štěstí.“ Abbot znal veškeré podrobnosti o naší svatbě, protože místo abych mu před spaním vypravovala příběhy, které se obvykle dětem vyprávějí, vyprávěla jsem mu příběhy, v nichž vystupoval Henry. Tyhle příběhy představovaly jedinou dobu, kdy jsem si dovolila zabývat se vzpomínkami, a to pro Abbotovo dobro. Přála jsem si, aby na svého tátu nezapomněl.

„Jenže oni štěstí měli,“ řekl můj otec, „protože především našli jeden druhého. A to ve světě plném lidí.“ Táta nebyl žádný mistr slova, ale dokázal uhodit hřebíček na hlavičku.

Náhle mě přepadla plačtivá nálada, takže jsem změnila předmět hovoru. „Jak moc to mám rozházené u Elysié?“ zeptala jsem se.

„Středně až hodně,“ určil táta a položil stuhu na stůl ve snaze ji vyhladit. „Já bych se na to připravil.“

Elysiin dům měl vysoké stropy se zapuštěným osvětlením, aby dopadalo na umělecká díla rozvěšená všude po stěnách. Řady oken se obrácely k okolním kopcům, k místům, na nichž rostly silné duby, a k pečlivě udržovaným zahradám. Nábytku bylo poskrovnu a byl moderní. Do Elysiina obývacího pokoje by se vešly mé čtyři. Přesto, jakým úhledným dojmem vše působilo,

nedovedla jsem si představit, že bych to mohla nazývat domovem – možná proto, že já ani Henry jsme neměli v definici domova zahrnuto slovo *úhledný*. Vždy jsem se v sestřině domě cítila trochu dezorientovaná a také nesvá. Na rozdíl ode mne se zde má matka cítila jako ryba ve vodě. Jednou, když byla trochu pod vlivem skotské Dewar's, mi sdělila: „Dokázala bych báječně být bohatou osobou.“ Opáčila jsem, že to by zvládl každý – myslela jsem to jako svého druhu politické prohlášení. Zavrtila hlavou a významně zvedla ukazováček. Měla pravdu. Někteří lidé se pro to hodí víc než jiní.

Zaklepala jsem na dveře ložnice paní domu a otevřela si. „Omlouvám se, že jdu pozdě,“ řekla jsem trochu zkroušeně.

Sestra seděla na kraji postele, vypadala zasněně a v rukou kolébala do poloviny naplněnou sklenicí s mimózou – drinku ze šampaňského a pomerančové šťávy –, v níž plaval skrojek pomeranče. Elysium má hebkou pleť a po mámě vlasy medové barvy. Měla je sčesané dozadu a tam nechané rozpuštěné, ale v tuhých loknách. Oblékla si dlouhou padnoucí róbu v barvě slonové kosti s hlubokým výstřihem.

Usmála se na mě. „Vypadáš hezky,“ ocenila můj vzhled, takže jsem věděla, že je podroušená. Hezky jsem rozhodně nevypadala. Vlasy jsem stále ještě měla kudrnaté, líčení jsem ještě nestihla dokončit. Za normálních okolností by Elysium vyskočila z postele a rázně by ke mně přistoupila, aby mě objala. Sestra byla od přírody uzpůsobená k rázné chůzi – s dlouhýma nohama a s rozhodnými pohyby. Pochodovala, ať už to bylo kamkoli. Rázovala dokonce i na Henryho pohřbu, za což jsem ji tenkrát nenáviděla. Jenže ten den jsem byla zaujatá vůči mnoha lidem kvůli nejmenším maličkostem – kvůli způsobu, jak nakláněli hlavy,

když na mě mluvili, aby dali najevo příliš mnoho soustrasti. Rozčiloval mě táta, jak si při kašli zakrýval ústa dlaní, a nakonec jsem si uvědomila, že mám zlost, protože tu už Henry není.

„Kolik těch drinků už vypila?“ šeptem jsem se zeptala mámy, když jsem se rozhlížela po místnosti a počítala prázdné sklenice. „A kde jsou ostatní družičky?“ Uvědomila jsem si, že si přeju, aby tam také byly – kvůli odvrácení pozornosti.

„Poslala hlavní družičku a obě další dolů na trávník, aby se dohodly s tou ženskou s BlackBerry, jak všechno zkoordinovat,“ vysvětlovala máma. „Ta si s tím mobilem počíná úžasně!“

„Jestlipak jsi jí pověděla o Nixovi?“ obrátila se Elysius na mámu.

„Byl to tvůj nápad,“ odsekla máma. „Řekla jsem si, že to nechám na tobě.“

„Jaký Nix?“ podivila jsem se.

„Jack Nixon,“ upřesnila to Elysius. „Přijde na svatbu a já ho nenechala, aby si někoho přivedl.“

„Jack Nixon? A jak přišel k tomu jménu Nix?“ chtěla jsem vědět.

„No, na vejšce se mu říkalo Lump,“ povídá Elysius a přihlavovala si vlasy. „Je to tak, že jsem mu řekla, že tu budeš a že byste to vy dva mohli dát dohromady. Zkrátka je to rande naslepo, aniž někdo na někoho tlačí, fakt.“

„Ty mě dáváš dohromady bez mého souhlasu s týpkem, který se jmenuje Lump Nixon?“ žasla jsem.

„Je to miláček a má liberální názory a dělá v neziskovce. Nebud' hned tak naježená!“ nabádala mě má sestřička.

„Nemám nic proti jeho politickým názorům. Jen se mi nelíbí, když se mě lidi snaží dávat s někým dohromady, aniž se mě ze-

ptají – už z principu ne.“ Hlas mi stoupl do vysoké tóniny. Zaznělo to opravdu jako řehtačka, nebo to byl jen můj pocit? Jak je možné, že mě sestra dokáže hned tak vytočit?

„Kdybychom se nesnažili tě dát s někým dohromady, tak už nikdy na rande nepůjdeš. Musíš se udržovat ve stavu, abys mohla s někým chodit. Abych byla upřímná – tvoje přirozené schopnosti flirtovat, a jsem na pochybách, že vůbec nějaké máš, začínají atrofovat.“

„Jak můžeš vědět, jestli dokážu flirtovat? S tebou flirtovat nebudu!“ odmlčela jsem se. „Co si mám představit pod přirozenými schopnostmi flirtovat, o kterých máš pochybnosti?“

Elysus jen zvedla oči v sloup.

„Nix je moc hezký,“ vložila se do toho máma. „Viděla jsem jeho fotku. A nemůže za to, že se příjmením jmenuje Nixon. Vždyť si s ním můžeš jen povídat. Co ti to udělá?“

„Nehodlám být případ pro charitu,“ upozornila jsem je. „Snad nežádám příliš mnoho.“

Sestra se lehce zapotácela, zavrtěla hlavou, zvedla nad hlavu prsty v gestu naznačujícím V – jako vítězství, a prohlásila: „Já žádný lump nejsem.“

„Teď mi pověz,“ vyzvala jsem ji, „kolik těch drinků bylo?“

„Je v pořádku,“ uklidňovala mě máma.

„Je mi fajn!“

Celá rozčilená jsem změnila téma. „Táta mi říkal o Véronique. Není jí nic? Má to co dělat s tím požárem?“

Elysus se podívala na mámu, jako by ty dvě sdílely nějaké tajemství.

„Má něco s kotníkem. Nemyslím si, že to nějak souvisí s tím ohněm, ale nevím to,“ odpověděla máma. „Zastihla jsem jednoho

z jejích synů, a ten mi podrobnosti popsal jen v kostce. To se s ní ještě nesetkal, ale už byl na cestě k ní.“

Během mého posledního pobytu mě mladší syn Véronique vyzval, abych s ním vystoupala na horu k malé kapli, kde strašil nějaký poustevník, kterému uřízli nejprve uši a později i hlavu. Teď jsem si tu kapli vybavila, jako by ještě působila síla vzpomínky spuštěná zmínkou o požáru v domě. V kapli byla tma jako v jeskyni – s temnou ozvěnou našich hlasů. Chlapec mě vzal za ruku a vedl mě k oltáři, kde jsme zatajili dech a vyčkávali, až se poustevník objeví jako duch. Pak se mi přiznal, že poustevník je dobrý duch. „*Écoute*,“ říkal stále dokola. „Slyšíš, jak šeptá tvé jméno?“ Zaposlouchala jsem se tak intenzivně, až jsem měla dojem, že ho opravdu slyším.

„Můžeme to probrat později,“ navrhla máma a usmála se na Elysi. „Dnešek patří tobě.“

„Už je skoro čas jít, vid’?“ zeptala se Elysus. Postavila se, lehce zavravorala a prohlédla si svůj obraz v zrcadle v mahagonovém rámu sahajícím až k podlaze. Měla bych dodat, že nebyla nijak zvlášť zkušený piják – v tom se nepodobala mámě, která toho dokázala vypít opravdu hodně. „Kéž by Daniel nebyl takový workoholik. Víš, je jako táta. Copak se vdávám za klon svého otce?“

„Daniel je moc milý člověk,“ pospíšila jsem si, abych splnila svůj slib.

„Také bys mohla dopadnout hůř, než si vzít verzi svého otce,“ poznamenala máma poněkud defenzivním tónem.

„Viděly jste už Charlottu?“ vypytovala se Elysus. „Kde vězí? Dneska na ni fakt nemám náladu. Nemohla by mě alespoň jeden den ušetřit těch svých konin?“

„Copak se přihodilo?“ zeptala jsem se.

„Hádali jsme se spolu o komunismu, věřila bys tomu?“ řekla sestra. „Vlasy naznačují, jakou má náladu. Teď je má obarvené namodro s černými konečky. Připomíná mi chodící prstýnek, co mění barvu podle toho, jak se cítíš.“

„Co potom znamená modrá s černými konečky?“ zeptala jsem se.

„To znamená *sklíčená a apatická*. Její matka už nedokázala snášet její nabručené chování, tak ji poslala k nám, aby u nás zůstala přes léto –, jako kdybychom po *načuřenosti* bažili, právě když máme svatbu!“ Charlottina matka nepatřila právě k příliš vyrovnaným osobám. Právě teď se pokoušela vrátit se na univerzitu, aby si dodělala nejrůznější zkoušky potřebné pro přijetí na magisterské studium. Často si hledala nějaké únikové cesty, zatímco Daniel měl pocit, že by měla podstoupit psychiatrickou léčbu. Léčbu, ale čeho? To on ve skutečnosti nevěděl. V každém případě pak vždy na Elysii s Danielovi bylo, aby napravili škody, jež napáchala. Elysia to sice neschvalovala, ale věděla, že pro Daniela to opravdu moc znamenalo, a tak se většinou snažila držet jazyk za zuby. Netoužila mít vlastní děti, ale na druhou stranu se na pozici, již poskytuje mateřství, dalo něco vyzískat. Navíc ji těšilo, že má společné téma, které může sdílet s ostatními ženami, když se rozhovor stočí na děti – a jak si stěžovala, k tomu dochází naprosto bez výjimek.

„Proč je načuřená?“ chtěla jsem vědět.

„Za prvé, protože je Charlotta, tak se čuří.“

„Vždyť je to hodná holka,“ oponovala jsem. Opravdu už to z mé strany byla obehnaná písnička – *Charlotta je hodné dítě. Vede si docela dobře. Všechny nás jednou uzná jako rodinu, až začne být v duchu odpovědná za to, jak to ve světě chodí*. Sice jsem ji moc

dobře neznala, ale měla jsem ji ráda a ona mi projevovala důvěru – kterou jsem si snad poněkud luxusně mohla zpovzdálí užívat.

„Za druhé, je tu Adam Briskowitz,“ doplnila svůj výčet Elysius, „je jím posedlá.“

„Ona má kluka?“ divila jsem se.

Máma si sedla a drbala si mozol na noze přes kůži lodiček na vysokém podpatku. Odmítá nosit pohodlné boty, protože tvrdí, že ji to dělá zestárlou z ortopedického hlediska. „Nemá kluka, ale úplnou katastrofu, a příští rok půjde na vysokou.“

„Heidi, sežeň ji a dohlédni, ať je připravená. Ty jí dokážeš rozmluvit, aby se objevila v nějakém přestrojení. Občas mám fakt dojem, že se *pokouší* získat pověst někoho, kdo ve škole postřílí své spolužáky.“

„Tak jo,“ souhlasila jsem, vzala jsem kartáč a projela si jím vlasy. „Mám pocit, že potřebuju ještě jednu vrstvu mejkapu.“

Máma se podívala na hodiny na nočním stolku. „Máme se prý radit na verandě před kuchyní, abychom šli v průvodu ve správném pořadí.“

Vyrazila jsem ke dveřím.

„Počkej,“ zarazila mě máma. „A co tvůj přípitek Elysii? Ten, který jste si sesumírovali s Abbotem.“

„Přípitek pro mě!“ zvolala sestra a pozvedla sklenici.

„Ano,“ přitakala jsem a přejela jsem dlaněmi po šatech, jako by měly kapsy. „Myslím, že jsem ho ztratila!“

Máma se na mě podezíravě podívala – bylo tohle znamení, že jsem se ocitla na šikmé ploše? Henry byl tím, kdo vedl všechno v patrnosti. Kdyby byl naživu, tak by přípitek našel, nejspíš napsaný pro mě, a uschovaný jako složený papírek u něj v kapse, až ho budu potřebovat. To on nosil hodinky, takže já je

nepotřebovala. On míval u sebe skutečný seznam, co je potřeba udělat – a to pro nás pro oba – na rozdíl ode mne, která bych bývala začala se seznamem věcí, které jsem už udělala, abych měla to potěšení je jako splněné odškrtnout. Na Henrym jsem byla závislá, přestože jsem kvůli tomu mívala pocit jako děčko. V takovou chvíli bych mu bývala řekla: „Nepotřebuju, abys mě sháněl do stáda jako slepou ovci!“ Občas taková slova způsobila menší hádku, v níž měl obvykle navrch, protože ve skutečnosti jsem potřebovala být vedená. Občas se to stalo i předmětem vážnější hádky mezi námi – možná jsme se oba dva obávali, že se zatlouám příliš daleko, jako to jednou udělala i má matka.

Možná by bývalo lepší, kdybych přišla o cukrárnu –, kdybych si vyzkoušela, jak chutná dopadnout až na dno a musela se postavit na vlastní nohy, abychom s Abbotem přežili. Někde hluboko uvnitř jsem si uvědomovala, že Daniel měl pravdu – měla bych se vrhnout do práce. V minulosti jsem právě tohle dělala, když jsem se snažila naříkat nad prodělkem. Tohle na mě Henry míloval, že dokážu proměnit smutek, který cítím, v něco hezkého. Na konci dne se mi občas přiznal, že mě pozoroval při práci skrze malé okénko ve dveřích, zatímco jsem se otáčela v práci, aniž jsem si uvědomovala sama sebe. Tenkrát jsem také ztratila pojem o čase, ale Henry tvrdil, že jsem to dělala s grácií – když jsem vytvářela „krásnou věc.“ Ted' jsem se stejným způsobem pracovat bála – bála jsem se od práce vzhlednout na prázdnou tabulku skla ve dveřích.

Bylo těžké odhadnout, co tenhle ztracený text přesně znamenal. Bez ohledu na to máma věděla, že se v životě stále ještě motám na místě, že jsem se stále ještě nezačala vzpamatovávat z Henryho smrti. Abych byla zcela upřímná, nebyla jsem si ani

jistá, zda se z toho zcela vzpamatovala ona. Henryho měla ze srdce ráda. Nazývala jej svým hochem. Rozdíl věku mezi ní a Danielem byl příliš malý a on byl už zjevně zralým mužem, když se poprvé setkali. Zato Henry byl jejím hochem. „Nemohla jsem ho zachránit,“ sdělila mi jednou šeptem. „Samozřejmě jsi nemohla,“ ujistila jsem ji tenkrát. Všichni v rodině jsme sdíleli nikdy nevy-slovený pocit viny. Jak v mé, tak v jeho rodině – předávalo se to mezi námi v tichém rozhřešení. *Neexistovalo nic, co bychom byli mohli udělat. Byla to nehoda, nemohli jsme tomu zabránit.*

Takže, aniž někdo Henryho jméno zmínil, ale pouze na základě asociace – že bych neztratila text přípitku, kdyby tu býval Henry byl – mě máma vzala za ruku a řekla: „Chybí mi, ale on je tady. Opravdu je tu s námi.“

Sestra se na mě podívala a pak se podívala jinam, jako by mi chtěla dopřát soukromí. Ráda bych věděla, jaký výraz zármutku jsem měla na tváři.

Ale ten přípitek, pomyslela jsem si. Mám pronést přípitek na její počest – něco, co by tak opravdu znělo! Jediná slova, která mě napadla zněla: *Neumírejte jeden druhému předčasně*. Byla to snad slova, která jsem si naškrábala jako poznámku a pak ji ztratila? Přistoupila jsem k Elysi a řekla: „Máš hezký zuby a dáváš báječný dárky. Oba tě s Abbotem máme moc rádi.“

Elysus naklonila hlavu, oči měla zalité slzami. Přistoupila ke mně, vzala můj obličej do dlaní a povídá: „Ty moje zlatá sestřičko. Ty moje Heidi! Byl to nesmyslný přípitek, ale málem jsi mě rozplakala.“

Kráčela jsem dlouhou chodbou podél jedné půvabné ložnice za druhou. Než jsem však dorazila ke dveřím od Charlottina po-

koje, na chvílku jsem se zastavila a opřela se o stěnu, jen abych získala pocit, že něco pevného mě drží na nohou. *Nix?* Vzpomněla jsem si a zavrtěla jsem hlavou.

Zaklepala jsem na Charlottiny dveře.

Odpověď se neozvala.

Zaklepala jsem znovu a pomalu dveře pootevřela.

Na podlaze, obklopená knihami a notebooky seděla Charlotta, zírala do okna před sebou, potřásala hlavou do rytmu hudby, kterou poslouchala ze sluchátek, napojených na iPod. Uvědomila jsem si, že Charlotta – už dokonce jako malá holčička – měla často odtazitý pohled někoho fascinovaného čímsi, co nikdo jiný nemůže spatřit. Na sobě měla šaty s nabíráním, které se kolem ní vzdouvaly jako malý dort přezdobený krémovou polevou.

Její ložnice nebyla ve skutečnosti *její*. Evidentně se jednalo o jednu z Elysiiných kreací. Nebyly zde žádné plakáty, ani židle v moderním stylu, ani přehoz na postel s divokým vzorem. Stěny byly v barvě lila, na nich obrazy namalované olejovými barvami – vskutku umělecké a nejspíš i drahé – a také ve stěnách zapuštěné knihovny. V nich byla polička celá vyhrazená klasickým románovým příběhům – pravděpodobně v prvních vydáních – s hrdinkou Nancy Drew. Jako dítě je Elysius milovala. Charlotta pro ně nejspíš neměla ani nejmenší použití. Všechny ty odvážné typy v pletených svetrech s dlouhými rukávy? Kdepak, Charlotta by nic takového nesnesla.

„Charlotto!“ zakřičela jsem.

Zvedla hlavu a trhla za kabely od sluchátek, která jí spadla do klína, zatímco hudba zněla tichounce dál. Charlottiny nakrátko ostříhané vlasy byly opravdu modré, černé na konci, vybíhající nad čelem do ofiny, zastřižené poněkud do špičky. Charlotta byla

až zarážejícím způsobem hezká. Pod modrými vlasy s černými konci, kroužkem v nose a stíny kolem očí, se skrývalo tak hezké děvče, až to člověku bralo dech. Nedržela se zrovna rovně, ale kdykoli naklonila hlavu nebo se pro něco natáhla, rázem byl v tom pohybu skrytý nesporný šarm. Oči měla po otci šedomodré, ale neměla jeho poněkud křehkou stavbu těla. Působila trochu hranatějším dojmem. Popravdě řečeno, pytlovité oblečení, které obvykle nosila – černá trička zděděná z doby rockových koncertů a maskáčové kalhoty se stovkou kapes – mě utvrzovalo v domněnce, že by mohla být trochu nesvá kvůli své postavě – a kdo by jí to mohl mít za zlé? Elysus nadšeně vyznávala fitness a dokázala vyžít z obsahu své ledničky, zahrnujícím jogurty a karotku pro batolata. A pokud mě paměť neklamala, Charlottina matka je vysoká a hubená. S tou jsem se setkala v životě jen jednou na Charlottině oslavě narozenin, když byla ještě malá. Ta osoba šťastná rozhodně nebyla, to mi uvízlo v paměti. Nepřála si, aby si Charlotta otevřela dárky před ostatními dětmi. „Je to moc okázalé,“ prohlásila tehdy. „Nikdo není zvědavý na štěstí někoho jiného.“

„Ty se teď připravuješ na testy na vysokou?“ zeptala jsem se Charlotty. „Víš o tom, že se máme za pár minut seřadit?“

„Snažím se vypadat, jako že se učím,“ přiznala. „Je to jedna z věcí za kterou mě nemůžou peskovat.“

„Ale ty *opravdu* vypadáš, že studuješ,“ povídám naoko vážně, „až na to, že čučíš z okna.“

„Naučila jsem se vypadat opravdu přesvědčivě, jako že se právě učím. Stačí si před sebe položit hřbetem nahoru pořádnou bichli a ze zvýrazňovače sundat vršek. Musíš ale umět tvářit se zodpovědně.“

„Já jsem zodpovědná za to, abych se ujistila, že jsi doopravdy připravená.“

„A jsem?“

„Myslím, že ano.“

Začala s poklizením knih.

„Všechny tyhle knihy jsou jen rekvizity?“ vyzvídala jsem. „Je to jen divadlo, na němž se hraje scénář o falešném učení?“

„Jo,“ přiznala a postavila se. „Ale, vypadá to hodně věrohodně, že jo? Má to být projev... chtivosti.“

„Chtivosti po učení?“

„No víš, je to...“ Podívala se na svou dlaň, kde měla červeným inkoustem napsaná nějaká slova. Nehty měla nalakované černě. „Teda, má to být sugestivní a antiautoritativní.“

„Ty víš, co ta slova znamenají?“ vyzvídala jsem.

„Mám je prý používat ve větách, abych jim porozuměla. Aspoň mě k tomu vyzval táta.“

„Myslím, že chtěl, abys je používala ve větách správně – ne je používat za každou cenu.“

„To máš pravdu. To dává smysl,“ uznala. „Ale je to těžší.“ Byla jsem si jistá, že ví, jak legračně se chová, ačkoli se ani trochu neusmála.

„Vypadáš hezky,“ poznamenala jsem.

„Vypadám jako těsto-prd,“ konstatovala. Těsto-prd? Znělo to jako výraz, který bych jakožto šéfcukrářka měla znát, ale jak-těživa jsem nic takového neslyšela. „Tyhle šaty nenávidím. Jako bych se ocitla v samotném pekle. Svatby jsou jen od toho, aby se připomnělo, že láska je tak smutná věc, že potřebuje celou instituci, aby ji udržela pohromadě.“ Pak se na mě podívala široce otevřenýma očima, jako by řekla něco nepatřičného. Způsobila

její poznámka kritizující manželství, že ji napadlo, že řekla něco necitlivého i o tom mém, a tím o mém mrtvém manželovi? „Promiň,“ řekla tiše. „Zapomněla jsem, teda chci říct, že jsem nezapomněla. Řekla jsem to, aniž jsem tím něco myslela.“

„Táta se ti znovu žení. Moje sestra se vdává,“ poznamenala jsem, „tohle možná nebude ani pro jednu z nás zrovna lehký den.“

„Táta má už teď svůj život. Víš, oženil by se nejradši se svou prací. To je na tom to smutný. Nemůže se oženit s kumštem.“

Už jsem slyšela od Charlotty podobné komentáře i dřív. Chtěla po svém otci něco navíc a on dokázal jen tohle. Zdálo se, že je s tím srozuměná, ale to, že to vzala jako skutečnost, ten osten neodstranilo. „Myslím, že je dobře, že Elysium s tvým tátou budou konečně manželé.“

„Je to trochu byrokratický přístup, ale já s tím problémem nemám,“ pokrčila rameny. „Víš, v podstatě jsem v pohodě. Je mi fajn!“ připadalo mi, že by ráda změnila předmět hovoru.

„Já jsem v pohodě taky, až na to, že Elysium se mě snaží dát na svatbě dohromady s nějakým chlápkem.“

„Opravdu. A s kým?“

„Jmenuje se Jack Nixon.“

„Hmm,“ okomentovala to Charlotta. „Jednou přišel na večeri. Je milej.“

„Po pravdě nejsem na tyhle věci nachystaná. A naplánovaná setkání jsou záludná.“

„Máš pravdu,“ souhlasila se mnou, „naprostou pravdu.“

„Chce se po nás, abychom sešly dolů a setkaly se s lidmi na verandě před kuchyní, aby nás mohli seřadit jako kachny,“ povídám a náhle jsem měla pocit, jako bych se ocitla pod vodou a to-

pila se. Budeme se řadit, zúčastníme se svatby, všichni budeme mluvit o lásce! Vybavila jsem si úplně živě Henryho, jeho první doznání. Když mu bylo jedenáct, stal se svědkem, jak se jeho mladší bratr málem utopil během nějaké party s grilováním. Úplně prý zkameněl. Měl už sice za sebou kurz v Ymce, jak resuscitovat utopené, ale zachvátila ho tenkrát panika. „Připadalo mi, že to trvá celé hodiny, jako ve zlém snu. Nakonec jsem ale zakřičel na tátu, který vyběhl na zahradu, a jak byl oblečený, se potopil.“ Henryho otci se podařilo syna zachránit, ale ta nehoda způsobila, že se Henry choval až přehnaně ochranářsky. On to byl, kdo pamatoval na opalovací krém, lékarničku, přilby při sportu, a kdo na nás na pláži mával a volal: „Jste moc daleko! Poplavte blíž!“ Měla jsem pocit, že bych nyní potřebovala uslyšet jeho hlas, který mě přivolává k němu. Jsem moc daleko, pomyslela jsem si, měla bych být blíž.

Nicméně jsem kráčela dál a Charlotta za mnou.

Když jsme sestoupily k patě schodiště, zarazila mě: „Počkej, ať to můžu udělat.“ Ucítila jsem na zádech šatů cuknutí a dvěma rychlými pohyby mi Charlotta dopnula zip až nahoru. Byl to jen takový nepatrný projev laskavosti, ale v tu chvíli jsem měla pocit, že by mě dokázala vytáhnout na břeh, kdyby to bylo potřeba.

„Díky,“ ocenila jsem to, a ona jen pokrčila rameny: „*De nada.*“

V kuchyni stál Abbot na konci řady s družičkami a družby ženicha, jež se vinula skrze prosklené dveře na venkovní verandu. Abbot byl vyparáděný s barevně sladěnou šerpou a vázankou – miniatura Henryho. Cítila jsem, jak se mi zatajil dech. Naštěstí mě zahlédl, rozběhl se ke mně a vychrlil na mě: „Chtěl bych trochu kafe.“

Mohla jsem si zahrát roli matky určující pravidla. „To ne,“ zašeptala jsem a v krku jsem měla knedlík.

„Jak se vede, Abbakusi?“ podávala Charlotta Abbotovi ruku. „Vypadáš jako z magazínu.“

„Díky,“ řekl skromně a strčil si ruce do kapes. Do potřásání si rukama se mu nechtělo – bakterie přece. Ovšem na druhou stranu ho Charlotta doslova fascinovala. Vytáhl proto spěšně ruce z kapes a pravačku jí podal. Za ta léta si s Charlottou nepravidelně během prázdnin povídali, hráli různé hry, včetně karet, a také spolu navlékali popcorn na nit. Oba byli jedináčci, a jak je to u takových dětí časté, role bratrance či sestřenice je umocněná. Avšak při každém dalším setkání byl věkový rozdíl znatelnější a vypadalo to, že pokaždé musejí začínat znovu. Jak Charlotta dospívala, bylo to pokaždé těžší.

Moje máma s tátou už stáli upjatě venku na verandě, pozorovala jsem je skrze francouzské okno.

Obrátila jsem se na Charlottu: „Ten tvůj studijní azyl vyhlíží velice přesvědčivě. Člověk by řekl, že to je skutečně... jak znělo to slovo, autentické?“

„Nezdá se mi, že bych *autentický* měla na tom svém seznamu.“ Zadívala se ke stropu, jak pátrala v paměti. „Ne, tohle slovo nemusím znát.“

„Ale není na něm nic špatného,“ přesvědčovala jsem ji.

„Autentický,“ opakoval Abbot. „Zní to jako antukový.“

„Myslíš na tenisu?“ zeptala jsem se.

Jen pokrčil rameny.

„To slovo může mít úžasné použití,“ pokračovala Charlotta. „Nic proti němu nemám, jen ho nemusím znát.“

„Ale mohla bys,“ snažila jsem se ji povzbudit.